

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Интернатура

ЖАЛПЫ ДӘРІГЕРЛІК ПРАКТИКА

мамандығы

Астана 2011

АЛҒЫ СӨЗ

- 1 ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН** Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар Республикалық орталығы
- 2 АЛҒАШ РЕТ** енгізілген
- 3 Үлгілік оқу бағдарламасы** интернатураның «Жалпы дәрігерлік практика» мамандығы бойынша ҚР 2006 жылғы мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленген.
- 4 Үлгілік оқу бағдарламасы** Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау Министрінің 2011 жылғы 26 қазандағы №734 бұйрығымен бекітілген.

МАЗМҰНЫ

1. Түсініктеме	4
2. Пәндер бойынша сағаттың бөлінуі.....	5
3. Интерннің компетенциялары.....	5
4. Оқу және оқыту әдістері.....	30
5. Интерннің білімін бағалау.....	31
6. Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі.....	31

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

Кіріспе

Бүкілодақтық денсаулық сақтау ұйымы (БДСҰ) біріншілік медициналық-санитарлық көмек көрсетуді (БМСК) барлық адамдар денсаулығын қамтамасыз ететін стратегияның алдыңғы қатардағы құралы деп есептейді, себебі ол денсаулық сақтау жүйесінің басты қызметін атқарады және қоғамның әлеуметтік-экономикалық даму процесінің маңызды бөлігі болып келеді. Біріншілік медициналық-санитарлық көмек көрсету (БМСК) жағдайынан денсаулық сақтау жүйесінің барлық іс-шараларының сапасы мен тиімділігі, елдің жұмыс істеу қауқары сақталуы, жанұя және тұрғындар арасындағы әлеуметтік қорғалмаған топтар (балалар, мүгедектер, кәрія және егде жастағы адамдар) арасында туындайтын көптеген медициналық-әлеуметтік мәселелерді шешуге байланысты. БМСК ұйымдастыру жүйесін реформалау қажет. Осы мәселені жалпы медициналық (жанұялық) практика мамандарын дайырау жүйесі арқылы шешілетіні айқын.

Интернатура мақсаты: біріншілік медициналық-санитарлық көмек көрсету жүйесінде табысты жұмыс жүргізу үшін қажетті білімді иеленген, практикалық және коммуникативті дағдыларды меңгерген жалпы практика (отбасылық дәрігер) дәрігер маманды дайындау.

Интернатура міндеттері:

1. БМСК жүйесінде дәлелді медицина ұстанымдарына негізделген негізгі медициналық емдеу-диагностикалық, алдын алу және реабилитациялық іс-шараларды жүргізу дағдыларын нығайту және мониторинг жасауды үйрету;
2. Интерннің биоэтика принциптерін және емделушінің құқығын сақтай отырып емделушімен, олардың туған-туысқандарымен, әріптестермен жұмыс барысында коммуникативті дағдыларды жетілдіру;
3. кәсіби қызметтің барлық уақытында өзіндік білімдер мен дағдыларын жетілдіру және үздіксіз кәсіби білім алуға қажеттілікті баулау, ғылыми-зерттеу жұмысына дағдыларды дамытуын жалғастыру.

2 ПӘНДЕР БОЙЫНША САҒАТТЫ ҮЛЕСТІРУ

№	Пәндер аталуы	Жалпы сағаты		
		Жалпы саны	Аудиториялық сағаты	Интерннің өзіндік жұмысы
1.	Жалпы дәрігерлік практика (ЖДП)	720	480	240
2.	Ішкі аурулар (ЖДП)	360	240	120
3.	Балалар аурулары (ЖДП)	360	240	120
4.	Хирургиялық аурулар (ЖДП)	180	120	60
5.	Психиатрия және наркология (ЖДП)	180	120	60
6.	Неврология (ЖДП)	180	120	60
7.	Инфекциялық аурулар (ЖДП)	180	120	60
8.	Фтизиатрия (ЖДП)	180	120	60
9.	Акушерия және гинекология (ЖДП)	360	240	120
10	Онкология (ЖДП)	180	120	60

3 ИНТЕРНДЕР ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІ*

Игеру деңгейі:

I – білу (есту, оқу);

II – көріп білу;

III – стандартты жағдайларда орындау;

IV – оқытушының бақылауымен орындау;

V – оқытушының бақылауынсыз орындау.

Жалпы дәрігерлік практика (ЖДП)	
Жалпы практика дәрігерінің жұмысын ұйымдастыру	деңгейі
- дәрігерлік амбулатория жұмысының менеджмент негіздері. БМСК жағдайында стационарды ауыстыратын технологияларды еңгізу.	II

- БМСК ұйымдарында әріптестермен, арнайы орта медициналық қызметкерлермен, әлеуметтік және басқа да жұмысшылармен командада жұмыс істеуді ұйымдастыру және жүргізу. Жанұясында жалғыз қалғандарға, кәрия кісілерге, мүгедектерге, созылмалы дерті бар науқастарға бірігей көмек көрсетуді ұйымдастыру және интернат үйлеріне, хосписке оларды орналастыру, күтім жүргізу. Аурудың біріншілік, екіншілік, үшіншілік профилактикасын жүргізу шараларын жоспарлау.	IV
- пациенттерді оқыту. Қауіпті биологиялық, қоршаған орта факторларын талдау. Скринингті бағдарламалар мен эпидемиологиялық зерттеулерге қатысу. Салауатты өмір сүру салтын қалыптастыру қағидаларын жүзеге асыру.	IV
- дәрігерлік практикада кең таралған аурулары бар науқастарды аурудың динамикасында қадағалау жүргізу (ауру кезеңдерін анықтау алгоритмі, асқынулардың, рецидивтің алдын-алу, диспансерлік науқастарға жоспарлы емдеу тиімділігін талдау, бір қалыпта ұстап тұратын терапия тәртібін анықтап динамикада бақылау бағдарламасын құрастыру, қалыпқа келтіру емнің нәтижесіне мониторинг жасау).	IV
- өспелердің қауіп факторларын анықтау, онкологиялық ауруларды ерте анықтау жөнінде скринингтік бағдарламалар ұйымдастыру және жүргізуге қатысу.	IV
- еңбекке уақытша не тұрақты жарамсыздыққа, медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу, жұмыс істеу көрсеткіштерін анықтау, жағдайы жеңіл жұмысқа ауыстыруды, санатория-курортты ем қарастыру.	IV
БМСК ұйымдарында тіркеу және есеп беру құжаттарын ресімдеу	
- бекітілген учаскелердің паспортын толтыру. Бекітілген учаскеде тұрғындар переписи жүргізуіне қатысу. Халық денсаулығы жағдайын көрсететін статистикалық көрсеткіштерді талдау.	IV
- еңбекке уақытша жарамсыздық парағын, еңбекке уақытша жарамсыздығын куәландыратын құжаттарды толтыру; профилактикалық егулерді тіркейтін журналды, анализ тапсыру жолдамалары, стационарда емделу, санатория-курортты емделу жолдамаларын және т.б. толтыру.	IV

Жалпы практика дәрігердің клиникалық тәжірибесіндегі дәлелдемелі медицина	
- емделушінің клиникалық мәселесін сұрақ ретінде тұжырымдау, лайықты дерекқорлардан дәйектеу ақпаратты іздестіру. Практикада алынған деректердің қолданушылығын талдау.	IV
- дәлелдемелі медицина ұстанымдарына негізделіп клиникалық практикалық басшылықтарды (КПБ) дайындау үрдісі.	II
- AGREE аспабымен БМСК қолданылатын КПБ бағалау.	IV
- жалпы практикада медициналық (клиникалық) аудитті ұйымдастыру, жүргізу және бағалау негіздері.	II
БМСК жағдайында көмек көрсету қағидалары	
1. Жүкті әйелдің, жасөспірімдердің, балалардың және егде жастағы кәрия кісінің ерекшеліктеріне байланысты күтіп бақылауы.	II
- жүкті әйелді антенаталды бақылауы, физиологиялық жүктілікті және бақылау, босануға психологиялық-әлеуметтік дайындық, БДСҰ ұсынысы бойынша ана сүтімен тамақтануға дайындау, жанұяны жоспарлау, контрацепция, баласыз отбасының, аналық сүт безі обыры профилактика мәселелері, отбасылық өмір сүрудің этика, психология, медициналық генетикалық және медициналық жыныстық аспектілері, контрацепция мәселелері бойынша кеңес беру.	IV
- ерте жастағы балаларды тамақтандыру (ана сүтімен, қосымша тамақтандыру), психологиялық әлеуметтік даму, дене шынықтыру, балалар мектепке дейінгі балалар мекемелеріне, мектепке дайындығы, кәсіптік бағыттау мәселелері бойынша кеңес беру.	IV
2. Амбулаториялық жағдайда балалар мен ересектерде тыныс алу ағзалары, қанайналымы, асқазан ішек жолдары, несеп шығару, қан түзілу, эндокринді жүйесі зақымдану синдромдарының тиімді саралау диагностикасының алгоритмі, бақылау тактикасы және динамикада қадағалау.	IV
Жөтел	
- тыныс алу ағзаларының ісіктері, гастроэзофаго-рефлюкстік ауру, пневмония, өкпенің созылмалы обструктивті ауруы, өкпе абсцесі, бронхоэктаздық ауру,	IV

бронх-өкпе жүйесінің туберкулезі, синуситтер, өкпе қызметінің жетіспеушілігі.	
- ұстамалы тәрізді жөтел кезінде ауруханаға жатқызғанға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
- жіті респираторлы-вирустық инфекциялар, жіті бронхит	V
<i>Еңтігу, тұншығу</i>	
- ларинготрахеит, көкжөтел, ларингоспазм, бронхиолит.	III
- бронх демікпесі, жүрек демікпесі, уремия кезіндегі демікпе.	IV
- тұншығу ұстамасы кезінде ауруханаға жатқызғанға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
<i>Артериалық гипертензия</i>	
- созылмалы пиелонефрит, диабеттік нефропатия, созылмалы гломерулонефрит, эссенциалы артериялық гипертензия.	IV
- гипертония кризі кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
<i>Кеуденің ауырсынуы</i>	
- миокардит және кардиомиопатия, ревмокардит, климакстық кардиомиопатия, эзофагит рефлюксі, асқазанның ойық жарасы, холецистит, панкреатит, аорта аневризмасы ыдырауы.	III
- миокард инфаркті, нейроциркуляторлы дистония, омыртқаның кеуде бөлігінің остеохондрозы, белдемелі теміреткі (зостер), пневмоторакс, аорта аневризмасы ыдырауы, стенокардия, ТЭЛА.	IV
- кеуде ауырсыну кезінде ауруханаға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
<i>Жүрек қызметінің созылмалы жетіспеушілігі</i>	
- өкпе артериясы қақпасының жетіспеушілігі, дефект межпредсердной перегородки, митралді жетіспеушілік, митралді стеноз, аорта стенозы, өкпе артериясы түбірінің стенозы, трикуспидалді жетіспеушілік, трикуспидалді стеноз, аорта қызметінің жетіспеушілігі, миокардит.	III
- инфарктіден кейінгі кардиосклероз, созылмалы өкпелі жүрек.	IV
- жүректің жіті жетіспеушілігі кезінде ауруханаға жатқызғанға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
<i>Лимфа түйіндердің ұлғаюы</i>	
- жүйелі қызыл жегі.	III

- туберкулёздік лимфаденит, саркоидоз, созылмалы лимфолейкоз, пролимфоцитті лейкоз, Т-лимфоцитті лейкоз, жіті лимфобластты лейкоз, жіті миелобластты лейкоз, қатерлі ісіктердің лимфа түйіндеріндегі метастаздары.	IV
<i>Ісіктер</i>	
- трансплантацияға реципиентті дайындау және бүйрек трансплантациясын жасаған пациенттің күтіп бақылауы.	II
- жүрек қызметінің жетіспеушілігі, өкпе-жүрек қызметінің жетіспеушілігі, нефроздық синдром, бүйрек қызметінің жетіспеушілігі, диабеттік нефропатия, Квинке ісінуі.	IV
<i>Асцит</i>	
- панкреатит.	II
- бауыр ісігі, рак метастазалары, бауыр циррозы, нефроздық синдром, жүрек қызметінің жетіспеушілігі.	IV
<i>Аритмиялар</i>	
- жүрекшелік экстрасистолия, суправентрикулярлы тахикардия	III
- жүрекшенің тыпыры мен жыпылықтауы, синустық аритмия, қарыншалық экстрасистолия, толық көлденең блокада.	IV
- өміріне қауіп төндірген аритмия кезінде ауруханаға жатқызғанға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
<i>Жүректегі шулар</i>	
- қолқаның атеросклерозы, қақпалық митралді жетіспеушілік, қақпалық трикуспидалді жетіспеушілік, қолқа стенозы, митралді стеноз, өкпе артериясының стенозы, қолқа қызметінің жетіспеушілігі.	IV
<i>Қысқа уақытқа естен тану</i>	
- веналардың варикоздық кеңейюі, қозғалғыш ісіктермен ірі веналардың қысылуы, қан жолдарының механикалық кедергілері, плевралық шок, аздаған эпилептиялық қояншық, мидың шайқалуы, қояншық, қолқа аневризмасы жіктеліп ыдырауы.	III
- постуралды гипотония, ортостатикалық гипотония, қан айналымының көлемі (ҚАК) жіті кемуі, диуретикалық терапия, асцит сұйықтығын шығуы, қуықты босату, қаумақты эпилептикалық қояншық, жүректің аритмиясы мен тоқтауы.	IV

- аз уақытқа естен таңған кезінде ауруханаға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
Өкпелік гипертензия	
- өкпелік артерияның ұсақ тармақтарының эмболиясы, екіншілік өкпелік гипертензия.	IV
- өкпе артериясының тромбоэмболиясы кезінде ауруханаға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
Анықталмаған қызба	
- менингококктық сепсис, безгек, холангит және бауырдың абсцесі, бронхоэктазалардың іріндеулерімен, туберкулез, бруцеллез, пиелонефрит, жедел ревматиялық қызба, ревматоидтық артрит, қан және қантүзуші органдардың, тиреотоксикоз, созылмалы гепатиттер және бауыр цирроздар, дәрілік қызба, сепсис, балалар инфекциялар.	IV
Анемиялар	
- B12 витаминінің және фоли қашқылының тапшылығы немесе олардың метаболизмының бұзушылыстары, транскобаламина II жеткіліксіздігі, тұқымқуалайтын гемолитикалық анемиялары, апластиялық және гипопластиялық анемиялары, жүре пайда болған гемолитикалық анемиялары, тұқымқуалайтын гемолитикалық анемиялары.	III
- жедел және созылмалы теміржетіспеушілік анемиясы.	IV
Іш қуысының ауырсынуы	
-кеңінен таралған хирургиялық, гинекология, урологиялық, терапевтикалық бақылауды немесе емдеуді талап ететін интраабдоминалдық аурулардың дифференциалды диагностикасы.	IV
- кеңінен таралған хирургиялық, гинекология, урологиялық, неврологиялық, терапевтикалық бақылауды немесе емдеуді талап ететін экстраабдоминалдық аурулардың дифференциалды диагностикасы.	
Сарғаюлар	
- иммунды гемолитикалық анемиялар, тұқым қуалаған (туа біткен) гемолитикалық анемиялар, химиялық зақымдар, гемолитикалық уыттар, қорғасын, ауыр металдар, органикалық қышқылдар, паразиттер – безгек және т.б.), бауыр эхинококкозы, өт шығару жолдарының обструкциялары мен ісіктері.	III

- А, В, С, Д, Е вирустық гепатиттері, инфекциялық моно-нуклеоз, токсикалық, дәрілік, алкогольді гепатиттер, бауырішілік холестаз және бауырдың біріншілік биллиарлы циррозы, бауырдың біріншілік обыры, жүкті әйелдердің сарғаюы, ұйқы безі басының ұлғаюы (рак, панкреатиттер), өт-тас ауруы.	IV
Эндокринді синдромдар	
- қалқанша без обыры, қантсыз диабет, Иценко-Кушинг ауруы, акромегалия, гиперпролактинемия, гипопитуитаризм, гипофиз ісіктері, бұйрек үсті безі қызметінің жетіспеушілігі, феохромоцитома.	III
- қант диабеті, семіздік, диффузды токсикалық зоб, гипотиреоз, эндемиялық зоб, тиреоидиттер, остеопороз, Кушинг синдромы, аменорея, гирсутизм, уақытынан бұрын жыныстық даму, еркектік гипогонадизм, бедеулік, менопауза.	IV
- нефропатияның ерте жүргізілген диагностикасы және алдын алуы, ретинопатиялар, диабеттік табан, науқастың медициналық реабилитациясы, инсулин дозасын есептеу.	IV
- Диабеттер мектебінде емделушіге тәлім-тәрбиесінің емдәмдік тәртібі ережесін, гликемияны анықтау және инсулинді пайдалануды және оны организмнен шығару әдістерін үйрету.	IV
- ауруханаға жатқызғанға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету: кетоацидозды, гиперосмолярлы, лактатацидозды, гипогликемиялы диабеттік кома кезінде, тиреотоксикалы кризде.	IV
- қалқанша бездің пальпациясы, дене салмағын есептеу индексі.	V
Диарея	
- ішектің қабыну ауруларында, ісіктік ауруларда, энзимопатияларда дамидын диарея; іш қуысы ағзаларына операциядан кейін дамыған диарея, эндокринді аурулардағы, ішектің қантамырлар ауруындағы диарея.	III
- функционалды диарея, инфекциялық, дәрілік диарея, ұйқы бездің сыртқы секрециялық жетіспеушіліктегі диарея.	IV
Іш қатуы	
- айналма ішегінің аурулары, метаболизмдік бұзылыстар, тік ішектің аурулары, іш қату әдетіндей, екіқабат, дәрілік	IV

іш қатулары.	
Дерматологияда кең таралған патологияларда көмек көрсету	
- эпидермофития, руброфития, кандидоз, пруриго, буллезді дерматоз, пузырчатка, Дюрингтің герпестік дерматиті, көп формалы экссудативті эритема, Стивенс–Джонсон синдромы.	II
- пиодермия, атопиялық дерматит, экзема, қызыл жазық теміреткі, мерез, гонорея, вирустық және туа біткен дерматоздар.	III
- коллагеноздардың, безеу ауруының, қышыманың терідегі көріністері, белгілері.	IV
<i>Ішкі және балалар аурулар клиникасында кең таралған патологиялардың зертханалық және инструменталды зерттеу әдістері</i>	
- науқасты зертханалық және инструменталды зерттеу әдістеріне көрсеткіштері, оған дайындау, стерналды пункцияға, трепанобиопсияға көрсетілімдері, биопсияның қарсы көрсетілімдері және асқынулары.	II
- гемодинамикалық көрсетілімдер (жүректік индекс, сол қарыншаның қан бөлу фракциясы, орталық веналық қысым).	II
- бронходилатациялық сынама.	III
- Холтер бойынша ЭКГ мониторинг нәтижелеріне, электрофизиологиялық зерттеулер, жүректің өнеш арқылы электростимуляция, АҚ тәуліктік мониторинг, велоэргометрия, эндомиокардтық биопсия, пункциясы, функционалды жүктемелі тесттер нәтижелерін интерпретациялау.	III
- кеуде қуысы ағзаларын визуалды тексеру мәліметтерін талдау, пикфлоуметрия - сыртқы тыныс алу қызметін тексеру мәліметтерін талдау, өкпе патологиясы бар науқастардың зертханалық зерттеу әдістері нәтижелерін талдау (гемограмма, биохимиялық анализ, қанның газдық құрамы және т.б.), қақырық пен плевра бөлінулерін зерттеу нәтижелерін талдау.	IV
- БД мен СОӨА емделушіге дозасы шектеулі аэрозолді	IV

ингаляторлар, спейсерлер мен небулайзерлер пайдалану техникасын, пикфлуметрия мен күшейтпелі дем шығару көлемін мониторингтеу техникасына үйрету.	
- миокард некрозының зертханалық маркерлерін, миокард пен эндокардтың қабыну ауруларында жедел жазадағы көрсеткіштерін талдау, қанның жалпы және биохимиялық анализдер мәліметтерін талдау: гиперферментемия, гиперлипидемия, гипергликемия, инсулинге резистенттілік, электролитті баланс бұзылысы, гиперлипопротеинемия типтерін анықтау, көмірсуларға толеранттылығы бұзылысы, инфекциялық эндокардитте, миокардитте, миокард инфарктінде қанның иммунологиялық зерттеулер нәтижесін талдау; ЖИА, жүрек ақауына операция жасаған науқастар, ЧКВ, АКШ және ӨАТЭ кейін гемостаз жүйесіндегі бұзылыстар көрсеткіштерін талдау (АВР, АЧТВ, плазманың фибриногені, ПТИ, антитромбин III, тромбоциттердің адгезивтілігі мен агрегациясы, тромбиндік уақыт, халықаралық нормадағы қатынасы.	IV
- визуализация әдістер мәліметтерін талдау (миокардтың коронарографиясы, эхокардиографиясы, УЗИ магистралды және шеткері тамырлардың УДЗ, МРТ, КТ, іш қуысы ағзаларының УДЗ).	IV
- жүрек ауруларының ЭКГ-диагностикасы.	IV
- асқазан-ішек жолдарының визуалды тексеру мәліметтерін талдау: асқазанды екі рет қайтара контрастирлеу, ирригоскопия, контрастты холецистография, ретроградты холангиопанкреатография, эзофагогастродуоденоскопия, колоноскопия, ректороманоскопия, іш қуысы ағзалары УДЗ нәтижелерін талдау. Асқазан-ішек жолдары кілегей қабаты зақымдары мен бауыр патологиясында гистологиялық зерттеулер нәтижесін талдау, вирустық гепатиттер маркерлерін иммунды ферментті анализбен анықтау, гепатит вирустарын полимеразды тізбекті реакцияда анықтау, асқазанның, он екі елі ішектің, ашы және тоқ ішектің, өт шығару жолдары функционалды зерттеулер мәліметтерін талдау, нәжістің бактериологиялық зерттеу нәтижесін талдау.	IV
- жедел фазалық қабыну өзгерістерінің зертханалық	IV

маркерлерінің интерпретациясы (ЖҚА, СРБ және т.б.), иммунологиялық зерттеулердің мәліметтері (аутоиммунды патологиялық биомаркерлері), буын және омыртқалардың рентгенологиялық сатысын анықтау үшін рентгенологиялық зерттеулері, синовиалды сұйықтықтың зерттеу мәліметтерінің интерпретациясы.	
- көмірсулар алмасуы зерттеу мәліметтерінің интерпретациясы: гликемиялық дәреже, глюкозуриялық дәреже, гликозилирленген гемоглобин, иммунореактивті инсулин, гормонды дәрежені зерттеу нәтижелері (ұйқыбезінің гормондары, бүйрекүсті, жыныстық, гипофиздің троптық гормондары, гипоталамустың статиндері және либериндері), зертханалық маркерлері (биохимиялық, иммуноферменттік) эндокриндік жүйенің жалпы синдромдары, ұйқыбезінің УДЗ мәліметінің интерпретациясы, бүйрекүсті, асқазанасты және жыныстық бездер, визуализация тәсіл мәліметтерінің интерпретациясы (рентген, МРТ, КТ) эндокринді жүйесінің ағзалары.	IV
- зәр зерттеу мәліметтерінің интерпретациясы, бүйректің функциональды жағдайының зерттеу нәтижесі, зертханалық маркерлері (биохимиялық, электролиттер, гормондар) бүйрек жетіспеушілігі, бүйректің жалпы ауруларының синдромдары (нефротикалық, нефритикалық және т.б.), визуализация тәсілінің мәліметтерінің интерпретациясы (УДЗ, рентген, МРТ, КТ).	IV
- жалпы қан анализінің интерпретациясы, гемограммалары, биохимиялық қан анализі (сарысулық темір көрсеткіштері, ферритиндер дәрежесі, қанның жалпы темірбайлаушы сарысулары, қан ұйу және ұйуға қарсы жүйенің, қантамырлар-тромбоциттер және коагуляциялық гемостаздың, паракоагуляция өнімдері, фибринолиз жүйесінің негізгі көрсеткіштері, миелограмма, арнайы зертханалық маркерлердің (биохимиялық электролиттер, ферменттер, атипті жасушалар, онкомаркерлер, иммуноглобулиндер, иммунды комплекстер, аутоантиденелер, комплемент жүйесі, Кумбстың тікелей және жанама сынамасы) интерпретациясы.	IV

<i>Ауруханаға дейінгі жүрдек және шұғыл көмек көрсету</i>	
- экспресс-әдіспен резус-факторды, қанның жеке және биологиялық сыйымдылығын анықтау, қан анализін тексеру: лейкоциттер санын есептеу, гемоглобинді анықтау, жоғары тыныс алу жолдарын тазарту әдістерін, сұйықтықтардың аспирациясын, трахеотомия, трахеостомия, сәбиге біріншілік реанимация жүргізу.	III
- дәрілер мен қанды алмастырушыларды тамшылатын және шүмектетіп құю, ЭКГ оқып талдау, асқазанды зонд көмегімен тазартып жуу, тік ішекті, простатаны саусақпен тексеру, аналық сүт безді сипап тексеру, қалқанша бездің пальпациясы, зертханалық тексерулер: мұрын-жұтқыншақтан, уретра, қынап, жатыр мойыны, тік ішектен, тері абсцессінен жағынды алу; диагностикалық экспресс әдістер жүргізу, қуықтың катетеризациясы.	IV
- ЭКГ жазбасы, пиклометрия жасау.	V
Ішкі аурулар (ЖДП)	
Дәлелді медицина ұстамы бойынша ЖДП жағдайында стационарды алмастыратын технология мен емдеуге жатқызуға дейінгі кезеңде шұғыл жағдайды ерте анықтап, емшара көрсету.	
<i>Жөтел</i>	
- өкпе гипоплазиясы, бөгде заттек, саркоидоз, муковисцидоз,	II
- бронх демікпенің жөтел формасы, бронхиолит, тонзиллит, аденоидтар, көкжөтел.	III
- тыныс алу ағзаларының ісіктері, гастроэзофаго-рефлюкстік ауру, пневмония, өкпенің созылмалы обструктивті ауруы, өкпе абсцесі, бронхоэктаздық ауру, бронх-өкпе жүйесінің туберкулезі, синуситтер, өкпе қызметінің жетіспеушілігі.	IV
- ұстамалы тәрізді жөтел кезінде ауруханаға жатқызғанға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
<i>Еңтігу, тұншығу</i>	
- бөгде заттек, истерикалық астма.	II
- ларинготрахеит, көкжөтел, ларингоспазм, бронхиолит.	III
- бронх демікпесі, жүрек демікпесі, уремия кезіндегі демікпе.	IV
- тұншығу ұстамасы кезінде ауруханаға жатқызғанға	IV

дейін шұғыл және жедел көмек көрсету.	
<i>Артериалық гипертензия</i>	
- бүйрек артериясының фибро бұлшықетті гиперплазиясы, аорта және оның тармақтарының артерииті, бүйрек үсті бездің аденокарциномасы, басқа минералокортикоидтардың гиперсекрециясы, моноаминооксидазаның ингибиторлары, аорта коартациясы, Крон синдромы (біріншілік альдестеронизм), феохромацитома, феохромобластома.	II
- реноваскулярлы гипертония, глюкокортикоидтар гиперсекрециясы (эссенциалық артериялық гипертензия Иценко-Кушинг синдромы, Кушингоидті синдром), кортикостероидті препараттар, контрацептивті заттарды, бүйрек артериясының атеросклерозы, бүйректің поликистозы және басқа да туа біткен ақаулары, қалқанша без гормондардың гиперсекрециясы.	III
- созылмалы пиелонефрит, диабеттік нефропатия, созылмалы гломерулонефрит.	IV
- гипертония кризі кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
<i>Кеуденің ауырсынуы</i>	
- аорталгия, эпидемиялық миалгия.	I
- митралды қақпаны лабирлеу, құрғақ плеврит.	II
- миокардит және кардиомиопатия, ревмокардит, климакстық кардиомиопатия, эзофагит рефлюксі, асқазанның ойық жарасы, холецистит, панкреатит, аорта аневризмасы ыдырауы.	III
- миокард инфаркті, нейроциркуляторлы дистония, омыртқаның кеуде бөлігінің остеохондрозы, белдемелі теміреткі (зостер), пневмоторакс, аорта аневризмасы ыдырауы, стенокардия, ТЭЛА.	IV
- кеуде ауырсыну кезінде ауруханаға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
<i>Жүрек қызметінің созылмалы жетіспеушілігі</i>	
- жүректің ісіктері, карциноидті ісік, оң жүрекшенің миксомасы, застойная кардиомиопатия, фибропластикалық париеталді эндокардит, эндокардтық фиброэластоз, жүрек амилоидозы.	I

- өкпе артериясы қақпасының жетіспеушілігі, дефект межпредсердной перегородки, митралді жетіспеушілік, митралді стеноз, аорта стенозы, өкпе артериясы түбірінің стенозы, трикуспидалді жетіспеушілік, трикуспидалді стеноз, аорта қызметінің жетіспеушілігі, миокардит.	III
- инфарктіден кейінгі кардиосклероз, созылмалы өкпелі жүрек.	IV
- жүректің жіті жетіспеушілігі кезінде ауруханаға жатқызғанға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
<i>Лимфа түйіндердің ұлғаюы</i>	
- Сезари синдромы, Брилла-Симмерс ауруы, Беркит ауруы.	I
- ЖИТС, лимфосаркома, мерез, токсоплазмоздық лимфаденит.	II
- жүйелі қызыл жегі.	III
- туберкулёздік лимфаденит, саркоидоз, созылмалы лимфолейкоз, пролимфоцитті лейкоз, Т-лимфоцитті лейкоз, жіті лимфобластты лейкоз, жіті миелобластты лейкоз, қатерлі ісіктердің лимфа түйіндеріндегі метастаздары.	IV
<i>Ісіктер</i>	
- лимфа тамырларының ісінуі, амилоидоз, ішек лимфангиэктазиясы, Спру синдромы.	I
- бүйректің трансплантациясы, трансплантацияның иммунологиялық мәселелері, трансплантацияға реципиентті дайындау және бүйрек трансплантациясын жасаған пациенттің күтіп бақылауы.	II
- ашы ішек ісіктері, Уиппл ауруы.	III
- жүрек қызметінің жетіспеушілігі, өкпе-жүрек қызметінің жетіспеушілігі, нефроздық синдром, бүйрек қызметінің жетіспеушілігі, диабеттік нефропатия, Квинке ісінуі.	IV
<i>Асцит</i>	
- мезотелиома, псевдомиксома, констриктивті перикардит, ішек лимфоангиэктазиясы, Уиппл ауруы, Мейгс синдромы.	I
- панкреатит, микседема, туберкулезді перитонит	II
- бауыр ісігі, рак метастазалары, бауыр циррозы, нефроздық синдром, жүрек қызметінің жетіспеушілігі.	IV
<i>Аритмиялар</i>	
- Вольф-Паркинсон-Уайт синдромы, жүрекшелі-	I

қарыншалар өткізгіштіктің бәсендеуі.	
- жүрекшелік экстрасистолия, суправентрикулярлы тахикардия	III
- жүрекшенің тыпыры мен жыпылықтауы, синустық аритмия, қарыншалық экстрасистолия, толық көлденең блокада.	IV
- өміріне қауіп төндірген аритмия кезінде ауруханаға жатқызғанға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
<i>Жүректегі шулар</i>	
- өкпе артериясының идиопатиялық кеңеюі, ашық артериялық ағымындағы, артерия-веналық аневризмадағы, артерия стенозы мен дилатациясында, қолқа және оның тармақтарының артериитіндегі систолалық шу.	I
- қолқаның атеросклерозы, қақпалық митралді жетіспеушілік, қақпалық трикуспидалді жетіспеушілік, қолқа стенозы, митралді стеноз, өкпе артериясының стенозы.	IV
<i>Қысқа уақытқа естен тану</i>	
- хирургиялық симпатэктомия, фармакологиялық десимпатизация, жүректің миксомасы, жүректің шар тәрізді тромбы, акинетикалық шағын қояншық, фокал қояншықтар.	I
- веналардың варикоздық кеңейюі, қозғалғыш ісіктермен ірі веналардың қысылуы, қан жолдарының механикалық кедергілері, плевралық шок, аздаған эпилептиялық қояншық, мидың шайқалуы, қояншық, қолқа аневризмасы жіктеліп ыдырауы.	III
- постуралды гипотония, ортостатикалық гипотония, қан айналымының көлемі (ҚАК) жіті кемуі, диуретикалық терапия, асцит сұйықтығын шығуы, қуықты босату, қаумақты эпилептикалық қояншық, жүректің аритмиясы мен тоқтауы.	IV
- аз уақытқа естен таңған кезінде ауруханаға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
<i>Өкпелік гипертензия</i>	
- кеудеішілік қысымның көтерілуі.	I
- бастапқы өкпелік гипертензия.	III
- өкпелік артерияның ұсақ тармақтарының эмболиясы, екіншілік өкпелік гипертензия.	IV

- өкпе артериясының тромбозмболиясы кезінде ауруханаға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
<i>Анықталмаған қызба</i>	
- диафрагмалды ішілік абсцесс, бауырастылық абсцесс.	II
- ісіктік тәріздес қызбасы (бүйіктің, бауырдың, лимфогрануломатоз, лимфосаркомасының және т.б.) безгек, паранефрит, жүйелі қызыл жегі, түйіншектің периартериитінің, ішек сүзегі, Крон ауруы.	III
- менингококктық сепсис, безгек, холангит және бауырдың абсцесі, бронхоэктаздардың іріндеулерімен, туберкулез, бруцеллез, пиелонефрит, жедел ревматиялық қызба, ревматоидтық артрит, қан және қантұзуші органдардың, тиреотоксикоз, созылмалы гепатиттер және бауыр цирроздар, дәрілік қызба, сепсис, балалар инфекциялар.	IV
<i>Анемиялар</i>	
- эритроцит мембраналарының ауытқушылықтары, сфероцитоз, эллипсоцитоз, стоматоцитоз, жасушаішілік ферменттің жеткіліксіздігі, глюкоза-6-фосфатдегидрогеназа жеткіліксіздігі, пируваткиназа жеткіліксіздігі.	I
- гемоглобинопатиялар, ақуыз тапшылықтық емдәмде немесе оның АІТ арқылы шығынының жоғарлауы.	II
- В12 витаминінің және фоли қашқылының тапшылығы немесе олардың метаболизмының бұзушылыстары, транскобаламина II жеткіліксіздігі, тұқымқуалайтын гемолитикалық анемиялары, апластиялық және гипопластиялық анемиялары, жүре пайда болған гемолитикалық анемиялары, тұқымқуалайтын гемолитикалық анемиялары.	III
- жедел және созылмалы теміржетіспеушілік анемиясы.	IV
<i>Іш қуысының ауырсынуы</i>	
-кеңінен таралған хирургиялық, гинекологиялық, урологиялық, терапевтикалық бақылауды немесе емдеуді талап ететін интраабдоминалдық аурулардың дифференциалды диагностикасы.	IV
кеңінен таралған хирургиялық, гинекологиялық, урологиялық, неврологиялық, терапевтикалық бақылауды немесе емдеуді талап ететін экстраабдоминалдық аурулардың дифференциалды диагностикасы.	

<i>Сарғаюлар</i>	
- ферментопатиялар (глюкозо-6-фосфатдегидрогиназа, пируваткиназа, глутатионредуктаза және т.б. жетіспеушілігі), гемоглобинопатиялар, мембранопатиялар, орақ жасушалы тәрізді анемия, талассемия, микро-сфероцитоз және т.б. (овалоцитоз, акантоцитоз, стоматоцитоз), пароксизмалық түнгі гемоглобинурия, конституционалды сарғаюлар (Дабин–Джонсон синдромы, Ротор синдромы), Жильбер синдромы, Криглер-Наяйяр синдромы, Люси-Дрисколл синдромы және т.б. гемолитикалық емес сарғаюлар, бауыр артериясының аневризмасы, лимфогранулематоз және т.б.	I
- сары қызба, бактериалық гепатиттер (лептоспироз, иерсиниоз), протозойлы гепатиттер (токсоплазмоз, опистрохоз, фасциолез), ДПК ісіктері мен дивертикулалары.	II
- иммунды гемолитикалық анемиялар, тұқым қуалаған (туа біткен) гемолитикалық анемиялар, химиялық зақымдар, гемолитикалық уыттар, қорғасын, ауыр металдар, органикалық қышқылдар, паразиттер – безгек және т.б.), бауыр эхинококкозы, өт шығару жолдарының обструкциялары мен ісіктері.	III
- А, В, С, Д, Е вирустық гепатиттері, инфекциялық мононуклеоз, токсикалық, дәрілік, алкогольді гепатиттер, бауырішілік холестаз және бауырдың біріншілік биллиарлы циррозы, бауырдың біріншілік обыры, жүкті әйелдердің сарғаюы, ұйқы безі басының ұлғаюы (рак, панкреатиттер), өт-тас ауруы.	IV
<i>Эндокринді синдромдар</i>	
- гипогонадизм, уақытынан бұрын жыныстық даму синдромы, соматогенді нанизм, акромегалия, плюрегландулярлы жетіспеушілік, АДГ гиперсекреция синдромы, біріншілік гиперальдостеронизм, Педжет ауруы, біріншілік гиперпаратиреоз, гиперкальциемия, гипокальциемия және т.б..	II
- қалқанша без обыры, қантсыз диабет, Иценко-Кушинг ауруы, акромегалия, гиперпролактинемия, гипопитуитаризм, гипофиз ісіктері, бүйрек үсті безі қызметінің жетіспеушілігі, феохромоцитома.	III
- қант диабеті, семіздік, диффузды токсикалық зоб, гипотиреоз, эндемиялық зоб, тиреоидиттер, остеопороз, Ку-	IV

шинг синдромы, аменорея, гирсутизм, уақытынан бұрын жыныстық даму, еркектік гипогонадизм, бедеулік, мено-пауза.	
- ауруханаға жатқызғанға дейін шұғыл және жедел көмек көрсету: кетоацидозды, гиперосмолярлы, лактатацидозды, гипогликемиялы диабеттік кома кезінде, тиреотоксикалы кризде, бүйрек үсті кризде, бүйрек үсті қызметінің жіті жетіспеушілігі.	IV
- нефропатияның ерте жүргізілген диагностикасы және алдын алуы, ретинопатиялар, диабеттік табан, науқастың медициналық реабилитациясы, инсулин дозасын есептеу.	IV
- қалқанша бездің пальпациясы, дене салмағын есептеу индексі.	V
Диарея	
- ішектің қабыну ауруларында, ісіктік ауруларда, энзимопатияларда дамидын диарея; іш қуысы ағзаларына операциядан кейін дамыған диарея, эндокринді аурулардағы, ішектің қантамырлар ауруындағы диарея.	III
- функционалды диарея, инфекциялық, дәрілік диарея, ұйқы бездің сыртқы секрециялық жетіспеушіліктегі диарея.	IV
Іш қатуы	
- орталық нерв жүйесінің аурулары, перифериялық нерв жүйесі, эндокринді жүйесінің аурулары.	II
- айналма ішегінің аурулары, метаболизмдік бұзылыстар, тік ішектің аурулары, іш қату әдетіндей, екіқабат, дәрілік іш қатулары.	IV
Дерматологияда кең таралған патологияларда көмек көрсету	
- эпидермофития, руброфития, кандидоз, пруриго, буллезді дерматоз, пузырчатка, Дюрингтің герпестік дерматиті, көп формалы экссудативті эритема, Стивенс–Джонсон синдромы.	II
- пиодермия, атопиялық дерматит, экзема, қызыл жазық теміреткі, мерез, гонорея, вирустық және туа біткен дерматоздар.	III
- коллагеноздардың, безеу ауруының, қышыманың терідегі көріністері, белгілері.	IV

<i>Ішкі және балалар аурулар клиникасында кең таралған патологиялардың зертханалық және инструменталды зерттеу әдістері</i>	
- науқасты зертханалық және инструменталды зерттеу әдістеріне көрсеткіштері, оған дайындау, стерналды пункцияға, трепанобиопсияға көрсетілімдері, биопсияның қарсы көрсетілімдері және асқынулары, биопсия әдістері.	II
- гемодинамикалық көрсетілімдер (жүректік индекс, сол қарыншаның қан бөлу фракциясы, орталық веналық қысым, өкпелік артерия қысымы түйілуі).	II
- плевралық пункция, бронходилатациялық сынама.	III
- Холтер бойынша ЭКГ мониторинг нәтижелеріне, электрофизиологиялық зерттеулер, жүректің өнеш арқылы электростимуляция, АҚ тәуліктік мониторинг, велоэргометрия, тредмил, вентрикулография, жүрек пен өкпелік артерия қуыстарының катетеризация, эндомиокардтық биопсия, перикард пен плевра қуыстарының пункциясы, югулярлы флебограмма, функционалды жүктемелі тесттер нәтижелерін интерпретациялау.	III
- бүйрек биопсиясы, артроскопия.	III
- кеуде қуысы ағзаларын визуалды тексеру мәліметтерін талдау, спирометрия, пикфлоуметрия - сыртқы тыныс алу қызметін тексеру мәліметтерін талдау, өкпе патологиясы бар науқастардың зертханалық зерттеу әдістері нәтижелерін талдау (гемограмма, биохимиялық анализ, қанның газдық құрамы және т.б.), қақырық пен риоцитогарма, плевра бөлінулерін зерттеу нәтижелерін талдау.	IV
- БД мен СОӨА емделушіге дозасы шектеулі аэрозолді ингаляторлар, спейсерлер мен небулайзерлер пайдалану техникасын, пикфлуметрия мен күшейтпелі дем шығару көлемін мониторингтеу техникасына үйрету.	IV
- миокард некрозының зертханалық маркерлерін, миокард пен эндокардтың қабыну ауруларында жедел жазадағы көрсеткіштерін талдау, қанның жалпы және биохимиялық анализдер мәліметтерін талдау: гиперферментемия, гиперлипидемия, гипергликемия, инсулинге резистенттілік, электролитті баланс бұзылысы, гиперлипопротеинемия типтерін анықтау, көмірсуларға	IV

толеранттылығы бұзылысы, натрийуретикалық пептид деңгейі бұзылысы, D-димерді анықтау, инфекциялық эндокардитте, миокардитте, миокард инфарктінде қанның иммунологиялық зерттеулер нәтижесін талдау; ЖИА, жүрек ақауына операция жасаған науқастар, ЧКВ, АКШ және ӨАТЭ кейін гемостаз жүйесіндегі бұзылыстар көрсеткіштерін талдау (АВР, АЧТВ, плазманың фибриногені, ПТИ, антитромбин III, тромбоциттердің адгезивтілігі мен агрегациясы, тромбиндік уақыт, халықаралық нормадағы қатынасы).	
- визуализация әдістер мәліметтерін талдау (миокардтың коронарографиясы, эхокардиографиясы, сцинтиграфиясы, УЗИ магистралдық және шеткері тамырлардың УДЗ, МРТ, КТ, іш қуысы ағзаларының УДЗ).	IV
- жүрек ауруларының ЭКГ-диагностикасы.	IV
- 6-минуттық жүрісінің тесті.	IV
- асқазан-ішек жолдарының визуалды тексеру мәліметтерін талдау: асқазанның пневмографиясы, асқазанды екі рет қайтара контрастирлеу, ирригоскопия, контрастты холецистография, ретроградты холангиопанкреатография, эзофагогастродуоденоскопия, колоноскопия, ректороманоскопия, іш қуысы ағзалары УДЗ, КТ, МРТ нәтижелерін талдау. Асқазан-ішек жолдары кілегей қабаты зақымдары мен бауыр патологиясында гистологиялық зерттеулер нәтижесін талдау, вирустық гепатиттер маркерлерін иммунды ферментті анализбен анықтау, гепатит вирустарын полимеразды тізбекті реакцияда анықтау, асқазанның, он екі елі ішектің, ашы және тоқ ішектің, өт шығару жолдары функционалды зерттеулер мәліметтерін талдау, нәжістің бактериологиялық зерттеу нәтижесін талдау.	IV
- жедел фазалық қабыну өзгерістерінің зертханалық маркерлерінің интерпретациясы (ЖҚА, СРБ және т.б.), иммунологиялық зерттеулердің мәліметтері (аутоиммунды патологиялық биомаркерлері) – аутоантидене (АНА, анти-ДНК, а-SCL, АНЦА, а-РНП, РФ, АЦЦП, а-КЛ және т.б.), комплемент жүйелері, криоглобулиндер, МРТ, КТ, УДЗ, сцинтиграфия, артроскопия, буын және омыртқалардың рентгенологиялық сатысын анықтау үшін	IV

рентгенологиялық зерттеулері, синовиалды сұйықтықтың зерттеу мәліметтерінің интерпретациясы.	
- көмірсулар алмасуы зерттеу мәліметтерінің интерпретациясы: гликемиялық дәреже, глюкозуриялық дәреже, гликозилирленген гемоглобин, С-пептид, иммунореактивті инсулин, гормонды дәрежені зерттеу нәтижелері (ұйқыбезінің гормондары, бүйрекүсті, жыныстық, гипофиздің троптық гормондары, гипоталамустың статиндері және либериндері), зертханалық маркерлері (биохимиялық, иммуноферменттік) эндокриндік жүйенің жалпы синдромдары, ұйқыбезінің УДЗ мәліметінің интерпретациясы, бүйрекүсті, асқазанасты және жыныстық бездер, визуализация тәсіл мәліметтерінің интерпретациясы (рентген, МРТ, КТ, радиоизотопты зерттеу) эндокринді жүйесінің ағзалары.	IV
- зәр зерттеу мәліметтерінің интерпретациясы, бүйректің функциональды жағдайының зерттеу нәтижесі, зертханалық маркерлері (биохимиялық, электролиттер, гормондар) бүйрек жетіспеушілігі, бүйректің жалпы ауруларының синдромдары (нефротикалық, нефритикалық және т.б.), бүйректің иммунологиялық зерттеу мәліметтерінің интерпретациясы – иммуноглобулиндер, иммунды комплекстер, аутоантидене, комплемент жүйесі, визуализация тәсілінің мәліметтерінің интерпретациясы (УДЗ, рентген, МРТ, КТ, радиоизотопты зерттеулер, ангиография, бүйрек тамырларының доплерографиясы), бүйректің гистологиялық және иммунофлюоресценді нәтижелерінің интерпретациясы.	IV
- жалпы қан анализінің интерпретациясы, гемограммалары, биохимиялық қан анализі (сарысулық темір көрсеткіштері, ферритиндер дәрежесі, қанның жалпы темірбайлаушы сарысулары, қан ұйу және ұйуға қарсы жүйенің, қантамырлар-тромбоциттер және коагуляциялық гемостаздың, паракоагуляция өнімдері, фибринолиз жүйесінің негізгі көрсеткіштері, миелограмма, арнайы зертханалық маркерлердің (биохимиялық электролиттер, ферменттер, атипті жасушалар, онкомаркерлер, иммуноглобулиндер,	IV

иммунды комплекстер, аутоантиденелер, комплемент жүйесі, Кумбстың тікелей және жанама сынамасы) интерпретациясы.	
<i>Ауруханаға дейінгі жүрдек және шұғыл көмек көрсету</i>	
- экспресс-әдіспен резус-факторды, қанның жеке және биологиялық сыйымдылығын анықтау, қан анализін тексеру: лейкоциттер санын есептеу, гемоглобинді анықтау, жоғары тыныс алу жолдарын тазарту әдістерін, сұйықтықтардың аспирациясын, трахеотомия, трахеостомия, дефибрилляция жүргізу, буыннан шығып кеткен төменгі жақты, иық сүйектің басын, жілік сүйектерін, бұғананы, омыртқаны орнықтыру, сәбиге біріншілік реанимация жүргізу.	III
- дәрілер мен қанды алмастырушыларды тамшылатын және шүмектетіп құю, ЭКГ оқып талдау, спирометрия жасау, асқазанды зонд көмегімен тазартып жуу, тік ішекті, простатаны саусақпен тексеру, аналық сүт безді сипап тексеру, қалқанша бездің пальпациясы, зертханалық тексерулер: мұрын-жұтқыншақтан, уретра, қынап, жатыр мойыны, тік ішектен, тері абсцессінен жағынды алу; диагностикалық экспресс әдістер жүргізу, қуықтың катетеризациясы, ашық пневмоторакста тығыз таңғыш салу, кернеулі пневмоторакста плевра қуысына пункция жасау, мұрыннан қан кетуді тоқтату (мұрынның алдыңғы тампонадасы).	IV
Хирургиялық аурулар (ЖДП)	
- жедел хирургиялық патология: жедел аппендицит, жіті ішектің ішек түйнегі, ойық жараның асқынулары (қан кету, перфорация, пенетрация, малигнизация, қақпашық пилорус стенозы), жұмсақ тіндердің іріндеу процесі, бүйрек коликасы, несептің жіті жүрмей қалуы.	III
- панарицийді ашып өндеу, паронихия, фурункулдарды, гидраденитті, тері мен тері асты зақымдарды ашып тазарту.	III
- буыннан шығып кеткен төменгі жақты, иық сүйектің басын, жілік сүйектерін, бұғананы, омыртқаны орнықтыру.	III
- жұтқыншақта, сыртқы құлақ жолында, мұрын қуысынан	III

бөгде затты, денені диагностикалау және алып шығару.	
- көз көру ағзаларының жарақаттары, глаукоманың жіті ұстамасы.	III
- простатит, простата аденомасы, цисталгия, крипторхизм.	III
- сүйектің сынықтары, жарақаттық остеомиелит, буын шығып кетуі, үйреншікті иық буыны шығып кетуі, жалпақ табан, бұлшықеттік қисық мойын, туа біткен маймақтық, туа біткен сан буыны шығып кетуі, омыртқаның қисаюы.	III
- қантамырлар ауруы (жіті флеботромбоздар мен тромбофлебиттер, артерия эмболиясы), геморрой, анус сызаты, бурсит, тендовагинит; соғып алу, жаралар, жануарлардың шағып алуы, үсік, күйік.	III
- ашық пневмоторакста тығыз таңғыш салу, кернеулі пневмоторакста плевра қуысына пункция жасау, мұрыннан қан кетуді тоқтату (мұрынның алдыңғы тампонадасы).	IV
- операция жарасынан тігістерді алу, күйік аймағын, инфицирленген жараны өңдеу, жұмсақ таңба салу.	IV
- Мерфи, Кер, Ортнер симптомдарды, френикус-симптом, Щеткин-Блюмберг, Мейо-Робсон, Грот, Айзенберг I, II синдромдарды, бауыр мен көкбауыр қиылыстарын, ажырату.	IV
Акушерия және гинекология (ЖДП)	
- нейроэндокринді синдромдар, гениталды туберкулез.	II
- жүктіліктің патологиялық ағымы, экстрагениталды патологиясы бар әйелдің жүктілігі, жүктілікті аяғына дейін көтермеудің негізгі себептері және оның алдын алу, босанғаннан кейінгі қабыну аурулары, жыныстық жолмен жұғатын инфекциялар.	III
- сәбидің біріншілікті реанимациясы, ұрықтың жүрек қағысын бағалау	III
- еттектің қызметі бұзылысы.	IV
- сырттай акушериялық тексеру, екі саусақты қынаптың тексеруі, ректалды тексеру, қынаптық айна еңгізу, цервикалды қуысты тексеру және жағынды алу, жүктілікті анықтау, жатырішілік контрацептивті еңгізу.	IV

- физиологиялық босануды бақылау, босанудан кейінгі қал-жағдайды бағалау.	IV
- акушерия мен гинекологияда ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
Балалар аурулары (ЖДП)	
- ай-күні жеткен және ай-күні жетпеген сәбидің патологиясы, БДСҰ ұсыныстарына сәйкес нәресте кезеңдегі ауруларды қадағалау.	III
- БДСҰ ұсыныстарына сәйкес ерте жастағы сау және науқас баланың нервтік-психикалық және дене бітімі дамуын, күтімін ұйымдастыруын, тиімді тамақтандыруын бағалау, жас балаларды динамикада бақылау, иммунды профилактика, егулер күнтізбесі.	III
- синдромдар негізінде бала жасында жиі кездесетін аурулардың диагностикасы, емі және алдын алуы.	IV
бала жасындағы аурулардың интегрирленген бақылауы (БЖАИБ) қағидалары бойынша жас балалардың қауырт жағдайларын ерте диагностикалау және алғашқы дәрігерлік көмек көрсету.	IV
- педиатрияда ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және жедел көмек көрсету.	IV
Психиатрия, наркология (ЖДП)	
- БМСК аясында психиатриялық және наркологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	III
- депрессия, шизофрения, невроздар, неврастения, әртүрлі соматикалық аурулардағы психоздар, психопатиялар, сексопатологиялық бұзылыстар, алкоголизм, наркомания, токсикомания, геронтологиялық аспектілерімен байланысты психикалық бұзылыстар.	III
- реабилитация, реадaptация, психиатрия және наркологиядағы сараптама.	III
- психиатриялық және наркологиялық патологияны уақытылы анықтау және шұғыл көмек көрсету, нақты мамандарға осындай науқастарды жолдау.	III

Неврология (ЖДП)	
- генотипке тәуелді негізгі неврологиялық аурулар, нерв жүйесінің кәсіптік аурулары (вибрациялық ауру), миофасциалық синдромдар.	III
- ми қанайналымының жіті бұзылыстары, мийдың және оның қабаттарының қабыну аурулары, мийдың жарақаттары.	III
- дисциркуляторлы энцефалопатиялар, шеткері нерв жүйесінің аурулары, шеткері нерв жүйесінің вертеброгенді аурулары.	III
- неврологиялық патологияны уақытылы анықтау және шұғыл көмек көрсету, нақты мамандарға осындай науқастарды жолдау.	III
- моторлы қасиеттерді тексеру (дене тұрысы, бұлшықеттің тонусы, контрактура, бұлшықеттің атрофиясы), сіңір тарамыс рефлексдерін тексеру, сезгіштігін анықтау, координациялық қимылын бағалау.	IV
Фтизиатрия (ЖДП)	
- амбулаториялық жағдайда туберкулездің өкпеден тыс формаларының негізгі клиникалық белгілері.	III
- туберкулезде індетке қарсы іс-шараларды ұйымдастыру.	III
- туберкулездің иммунды және химиопрофилактикасы. Туберкулез және АИВ-инфекция. Туберкулез және қант диабеті. Туберкулез және наркомания, туберкулез және алкоголизм. Туберкулез, жүктілік және аналық.	III
- туберкулезге күдіктенгенде тексеру алгоритмі, тыныс алу ағзалары туберкулезінің диагностикасы, контингенттерге диспансерлік бақылау жүргізу, амбулаториялық жағдайда туберкулездің химиопрофилактикасы мен химиотерапиясын қадағалау.	III
- бекітілген учаскелерде тұрғындар арасында санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізу.	IV
- туберкулез клиникасында кездесетін шұғыл жағдайлар.	III

Инфекциялық аурулар (ЖДП)	
- инфекциялық қызметті ұйымдастыру.	II
- карантинді және аса қауіпті инфекцияларда жалпы практикадағы дәрігер жүргізетін іс-шаралар.	III
- инфекциялық аурулардың диагностикасы мен емі: бруцеллез, жіті ішек аурулары, АИВ-инфекция, іш сүзегі және паратифті аурулар, вирустық гепатиттер, ботулизм, респираторлы инфекциялар, безгек, токсоплазмоз, тілме, оба, тырысқақ, глистті және паразитарлы инфекциялар, балалар инфекциялары – ауа-тамшылы, экзантемалар, менингококкты инфекция және т.б..	III
- балалар жасындағы аурулар: диарея (ЖИИ) және жіті респираторлы инфекциялар (ЖРИ) жөнінде БДСҰ бағдарламаларын іске асыру.	III
- инфекциялы-токсикалық шок кезінде ауруханаға дейінгі шұғыл және жедел көмек көрсету.	III
- инфекция ошағында санитарлы-эпидемиологиялық қадағалау мекемесі өкілдерімен бірігіп індетке қарсы шараларды жүргізу.	IV
Онкология (ЖДП)	
- ҚР онкологиялық қызметті ұйымдастыру.	II
- ісік алды фонды (облигатты және факультативті рак) және ісіктік үрдістің диагностикасы, емдеуі және алдын алуы.	III
- хирургиялық емнен, химия- және сәулелі терапиядан кейінгі науқастың реабилитациясы, терминалды науқастарға паллиативті және симптомдық көмек көрсету (обырдағы ауырсыну синдромы және ауырсынуды басу, депрессия синдромы және оны емдеу әдістері).	IV
- онкологиядағы есепке алу тіркестік құжаттар. Онкологиялық науқастардың клиникалық топтары. Қатерлі ісіктердің кезеңдері (I-IV кезеңдері) және TNM жүйесі бойынша клиникалық жіктелуі. Онкологиядағы диспансеризация қағидалары.	IV

Ескерту:

* - Пән материалдарын дәріс немесе дәріс пен практикалық сабақтар түрінде ұсынылады. Дәріс көлемі пәннің аудиториялық сағаттардың 10 пайызынан аспау керек.

4 ОҚУ ЖӘНЕ ОҚЫТУ ӘДІСТЕРІ

- **Интерннің оқытушының басқаруымен жұмысы:** ересектерді, балаларды, жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді амбулаторияда қабылдау, күндізгі стационар мен үйдегі стационарда науқастарды курациялау, науқастың үйіне бару, тақырыптық науқастарды клиникалық талдау, босанған әйелдер мен сәбилердің бірінші патронажы, өмірінің бірінші жылында сәбидің дамуын қадағалау, бір жастан алты жастағы балаларды, мектеп жасында қадағалау, медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиясы жұмысына қатысу, дәрігерлік-консультативті комиссия (ДКК) жұмысына қатысу, ғылыми-практикалық конференция ұйымдастыруына және жүргізуіне қатысу, клиникалық паталогоанатомиялық конференция жұмысына қатысу, салауатты өмір сүру салтын қалыптастыру шараларын жүргізуге қатысу, әлеуметтік маңызы зор дерті бар аурулардың реабилитациясын жүргізу, иммунды профилактика атқару, медициналық құжаттармен жұмыс істеу, мектептерде, кәсіпорындарда медициналық бақылау жүргізуіне қатысу, «Денсаулық мектептер» жұмысына қатысу, емделушілерді оқыту, кафедраның ҒЗҰ қатысу, проведение диагностикалық экспресс-әдістер жүргізу, ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл көмек көрсету, отбасында жалғыз қалғандарға, кәрия кісілерге, мүгедектерге, созылмалы дерті бар науқастарға көмек көрсетуді ұйымдастыру, соның ішінде интернат үйлеріне, хосписке орналастыру, күтуіне қарайласу, скринингті бағдарламалар мен эпидемиологиялық зерттеулерге қатысу, еңбекке уақытша және тұрақты жарамсыздықты сараптама, медициналық әлеуметтік сараптама жүргізу, жұмысқа орналастыру, жеңіл жұмысқа ауыстыру, санатория-курортты емдеу және т.б. көрсеткіштерін анықтау.
- **Интерн дәрігердің өзіндік жұмысы:** нәрестенің қайтара патронажы, үйдегі науқастарды белсенді бақылау, босанған әйелдердің патронажы, ОКО дәрігерлік манипуляцияларды игеру, аурудың біріншілік, екіншілік, үшіншілік алдын алу шаралар жоспарын құрастыру, дәрігер тәжірибесінде жиі кездесетін ауруы бар науқастарды динамикада қадағалау, бекітілген учаскенің паспортын толтыру, бекітілген учаскеде халық санағына қатысу, халықтың денсаулығы статистикалық көрсеткіштерін және т.б. талдау.

5 ИНТЕРННІНҢ БІЛІМІН БАҒАЛАУ

Ағымды бақылау: интерннің іс-әрекеттер түрлері бойынша бағалау (науқаспен жұмыс жүргізу, медициналық құжаттарды рәсімдеу, патронаж, клиникалық талдау, дәрігерлік манипуляциялар), формативті және жиынтық түрде бағалау, жұмыс орнында бағалау, қайтарымды байланыс және т.б..

Межелік бақылау: пәндер бойынша интегрирленген тестілеу (теориялық және тәжірибелік дайындықты бағалау).

Қорытынды бақылау: екі кезеңді емтихан.

6 ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕРДІҢ ТІЗІМІ*

негізгі:

1. Внутренние болезни с основами доказательной медицины и клинической фармакологией: руководство + CD / под ред. В.С.Моисеева. – М., 2010. 832 с.
2. 100 клинических разборов. Внутренние болезни: учебное пособие / пер. с англ. под ред. Ж.Д.Кобалавы. – М., 2009. – 320 с.
3. Внутренние болезни по Дэвидсону. Общие принципы медицины: учебное пособие / под ред. Н.А.Буна и др.; пер. с англ. под ред. Н.А.Мухина. – М., 2009. – 384 с.:
4. Международные стандарты аккредитации лечебных учреждений: пер. с англ. – М., 2011. – 320 с.
5. Берзегова Л.Ю. Классификация болезней. Симптомы и лечение: учебное пособие. – М., 2008. – 320 с.
6. Давей П. Наглядная ЭКГ: пер. с англ. под ред. М.В.Писарева. - М., 2011.-176 с.
7. Внутренние болезни по Дэвидсону. Инфекционные и кожные заболевания: учебное пособие / под ред. Н.А.Буна и др.; пер. с англ. под ред. С.Г.Пака, А.А.Еровиченкова. – М., 2010. – 296 с.
8. Уайт Г. Атлас по дерматологии: пер. с англ. под ред. О.Л.Иванова, Н.Г.Кочергина. – М., 2009. – 384 с.
9. Учайкин В.Ф., Нисевич Н.И., Шамшева О.В. Инфекционные болезни и вакцинопрофилактика у детей: учебник. – М., 2007. – 688 с.
10. Баркер Р., Барази С., Нил М. Наглядная неврология: учебное пособие / пер. с англ. под ред. В.И.Скворцовой. – 2-е изд. – М., 2009. – 136 с.
11. Вельшер Л.З., Поляков Б.И., Петерсон С.Б. Клиническая онкология. Избранные лекции: учебное пособие. – М., 2009. – 496 с.
12. Поликлиническая педиатрия: учебник. – 2-е изд., перераб. и доп. /

под ред. А.С.Калмыковой. – М., 2009. – 720 с.

13. Демичев С.В. Первая помощь при травмах и заболеваниях + CD: учебное пособие. – М., 2010. – 160 с.
14. Кошечкин В.А., Иванова З.А. Туберкулез: учебное пособие. – М., 2007. – 304с.
15. Мак-Интайр Р.Б., тигманн Г.В., Айсман Б. Алгоритмы диагностики и лечения в хирургии / пер. с англ. под ред. В.Д.Федорова, В.А.Кубышкина. – М., 2009. – 744 с.
16. Князева С.А., Хамошина М.Б. Беременность. Школа здоровья: руководство + материалы для пациентов + CD / под ред. В.Е.Радзинского. – М., 2008. – 120 с.
17. Гинекология. Национальное руководство + CD / под ред. В.И.Кулакова, Г.М.Савельевой, И.Б.Манухина. – М., 2009. – 1072 с.
18. Бесплодный брак. Современные подходы к диагностике и лечению: руководство / под ред. Г.Т.Сухих, Т.А.Назаренко. – 2-е изд., испр. и доп. – М., 2010. – 784 с.
19. Рис М., Хоуп С., Мур Дж., Кроуфорд П. Диагностика и лечение в гинекологии. Проблемный подход / пер. с англ под ред. В.Н.Прилепской. – М., 2010 – 256 с.
20. Женская консультация: руководство + CD / под ред. В.Е.Радзинского. – М., 2009/2010. – 480 с.
21. Кулаков В.И. и др. Руководство по амбулаторно-поликлинической помощи в акушерстве и гинекологии + CD. – М., 2007. – 1072 с.
22. Руководство по амбулаторно-поликлинической инструментальной диагностике + CD / под ред. С.К.Тернового. – М., 2008. – 752.
23. Хамм К.В., Виллемс Ш. Электрокардиография: карманный справочник: пер. с нем. Под ред. А.В.Струтынского.
24. Штрибель Х.В. Терапия хронической боли. Практическое руководство: пер. с нем. Под ред. Н.А.Осиповой. – М., 2006. – 304 с.
25. Цыбульский Э.К. Неотложная педиатрия в алгоритмах. – М., 2007. – 160 с.
26. Кильдиярова Р.Р. Педиатру на каждый день: справочник. – 6-е изд., доп. и испр. – М., 2009. – 160 с.
27. Руководство по амбулаторно-поликлинической педиатрии + CD / под ред. А.А.Баранова. – 2-е изд. - М., 2009. – 592 с.
28. Руководство участкового педиатра / под ред. Т.Г.Авдеевой. – М., 2008. – 352 с.
29. Справочник педиатра / под ред. Дж. Робертсона, Н. Шилковски; пер. с англ. Под ред. Н.А.Геппе. – М., 2009. – 1216 с.
30. Цыбульский Э.К. Угрожающие состояния в педиатрии: экстренная врачебная помощь. – М., 2007. – 224 с.

31. Ершов Ф.И., Романцов М.Г. Часто болеющие дети: современная фармакотерапия: руководство. – 2-е изд., испр. и доп. – М., 2009. – 192 с.
32. Руководство по медицинской профилактике / под ред. Р.Г.Оганова, Р.А.Хальфина. – М., 2007. – 464 с.
33. Баранов А.А. и др. Стандарты ведения больных. Клинические рекомендации. – М., 2010. – 1376 с.
34. Амбулаторно-поликлиническая терапия. Консультант врача. Электронная информационно-образовательная система на CD. Версия 1.1. – М., 2008.
35. Франк У. Антибактериальная терапия в клинической практике. Карманный справочник: пер. с нем. Под ред. С.В.Яковлева. – М., 2010. – 448 с.
36. Большой справочник лекарственных средств /под ред. Л.Е.Зиганшиной, В.К.Липахина, В.И.Петрова, Р.У.Хабриева. – М., 2011. – 3600 с.
37. Браун Й., Дорманн А.Дж. Внутренние болезни: пер. с нем. Под ред. В.С.Моисеева. – М., 2010. – 1152 с.
38. Самойленко В.В., Вайсман М.А., Рудой С.В. Контроль симптомов в паллиативной медицине: руководство / под ред. Г.А.Новикова. – М., 2011. – 192 с.
39. Чучалин А.Г., Бобков Е.В. Основы клинической диагностики: руководство + CD. – 2-е изд., перераб. И доп. – М., 2008. – 584 с.
40. Стерн С., Сайфу А., Олткорн Д. От симптома к диагнозу: руководство для врачей: пер. с англ. – М., 2008. – 816 с.
41. Планы ведения больных / под ред. Е.И.Полубенцевой, О.Ю.Атькова, О.В. Андреевой. – М., 2007. – 528 с.
42. Российский терапевтический справочник + CD / под ред. А.Г.Чучалина. – 2-е изд. – М., 2008. – 976 с.
43. Жилагий П.Г., Биклей Л.С. Руководство по клиническому обследованию больного: пер. с англ. под ред. Н.А.Мухина, И.Н.Денисова. – 2-е изд. – М., 2011. – 992 с.
44. Бейтс Б. Руководство по клиническому обследованию больного: пер. с англ. под ред. А.А.Баранова, И.Н.Денисова, В.Т.Ивашкина и др. – М., 2007. – 648 с.
45. Руководство по медицине. Диагностика и лечение / под ред. М.Х.Бирса; пер. с англ. под ред. А.Г.Чучалина. – М., 2011. – 2200 с.
46. Руководство по первичной медико-санитарной помощи + CD / под ред. А.А.Баранова, И.Н.Денисова, А.Г.Чучалина. – М., 2007. – 1584 с.
47. Руководство по рациональному использованию лекарственных

- средств: пер. с англ. под ред. А.Г.Чучалина, Ю.Б.Белоусова, Р.У.Хабриева, Л.Е.Зиганшиной. – М., 2007. – 768 с.
48. Мур К., Рамкарх П. Справочник по неотложным состояниям: пер. с англ. под ред. С.А.Сумина. – М., 2010. – 1216 с.
49. Клиническая фармакология. Консультант врача. Электронная информационно-образовательная система на CD. – М., 2009.
50. Профилактика неблагоприятных побочных реакций: врачебная тактика рационального выбора и применения лекарственных средств: руководство / под ред. Н.В.Юргеля, В.Г.Кукеса. – М., 2009. – 448 с.
51. Александров В.В., Алгазин А.М. Основы восстановительной медицины и физиотерапии: учебное пособие. – М., 2010. – 144 с.
52. Атлас амбулаторной хирургии /под ред. В.Е.Г.Томаса, Н. Сеннинджера; пер. с англ. под ред. С.П.Ветшева. – М., 2009. – 272 с.
53. Демичев С.В. Первая помощь при травмах и заболеваниях + CD: учебное пособие. – М., 2011. – 160 с.
54. Русович В.З. Особенности амбулаторного консультирования врачами общей практики. – Мн., 2007.
55. Гастроэнтерология в таблицах для врача общей практики: симптомы, синдромы и заболевания кишечника. Под ред. Н.Н. Силивончик. Мн., -2006.
56. Клеменков С.В., Петрова М.М. Врач общей практики. Поликлиническая терапия. – М., 2006.
57. Силивончик Н.Н., Воронко Е.А., Карпов И.А. Рациональная антибиотикотерапия в общей врачебной практике. – Мн., 2008.
58. Рациональная фармакотерапия неотложных состояний. Руководство для практикующих врачей / Б.С. Брискин и др.; Под общ. Ред. Б.С. Брискина, А.Л. Вершкина. – М., 2007.
59. Казаков Ю.М., Трибат Т.А., Штомпель В.Ю. Ранняя диагностика заболеваний внутренних органов в практике врача общей практики - семейной медицины. Реабилитация. 2008. – 209с.
60. Основы медицинской практики (Good medical practice) Третье издание (май 2001г.). Королевский колледж врачей общей практики, Лондон, Великобритания.(рус.перевод). – М, 2006. – 420 с.

қосымша:

1. Адылханов Т.А, Коровников А.Г. Технология реабилитации больных раком молочной железы, перенесших радикальное оперативное лечение. – Семей. – 2007. - 49 с.
2. Абилдаев Т.Ш, Калиева Л.К.Туберкулез и беременность. – Алматы. – 2010. – 24 с.
3. Акшулаков С.К.,Шевелева Н.И, Абдрахманова М.Г, Беляев Р.А, Ма-

- хамбетов Е.Т, К.Б. Нургалиев. Реабилитация больных с инсультами. Методические рекомендации. Астана. - 2009. – 105 с.
4. Базаргалиев Е.Ш. Гастроэзофагеальды рефлюкс ауруы. – Ақтобе.- 2011. – 56 б.
 5. Байжанова К.Т., Бекмурзаева Э.К. Қан аурлары. – Шымкент. – 2010. – 400 б.
 6. Гусейнова З.К. Ревматоидты артрит. Караганда. – 2010. – 38 б.
 7. Дербісалина Г.Ә. Жалпы практикалық дәрігердің жұмысындағы коммуникативті дағдылары. - Ақтобе.- 2009. – 62 б.
 8. Дербисалина Г.А. Коммуникативные навыки в работе врача общей практики. - Ақтобе.- 2009. – 78 с.
 9. Дербісалина Г.Ә., Суманова Ш.Б., Махаметова М.Г., Ахметова Д.Н., Бекбергенова Ж.Б. Ішкі ауруларға шалдыққан науқастардың еңбекке жарамдылығын сараптау.- Астана.-2011.- 47б.
 10. Дюсупова А.А. Актуальные вопросы гериатрии. - Астана, 2009. - 103 с.
 11. Жакиева Г.Р. Жүректің ишемиялық ауруы бар науқастарды емханалық диспансерлік жағдайда жүргізу негіздері. - Ақтобе.- 2009. – 64 б.
 12. Игісінов С.И., Дәулетбаев Д.А. Хирургиялық аурулар туралы дәрісбаяндама. – Астана. – 2009. – 528 б.
 13. Камашева Г.Т. Часто болеющие дети: клинико-иммунологические особенности и принципы оздоровления. – Семей. – 2010. – 36 с.
 14. Каскабаева А.Ш. Функциональные заболевания кишечника. – Семей. – 2007. – 58 с.
 15. Керимкулова А.С. Амбулаторлы жағдайда жүрек аурулары бар науқастарды жүргізу. – Семей. – 2007. – 253 б.
 16. Керимкулова А.С., Еспенбетова М.Ж. Ведение кардиологических больных в амбулаторных условиях. Семей. – 2009. – 86 с.
 17. Курманалина Г.К. Стабильная стенокардия напряжения, современные принципы диагностики и лечения. – Ақтобе. – 2010. – 84 с.
 18. Кульжанов М.К, Егеубаева С.А., Досмаилова А.М. Основы современной паллиативной медицины. Паллиативная помощь в Казахстане. – Алматы. – 2009. – 169 с.
 19. Кушимова Д.Е. Синдром холестаза и желтухи: вопросы классификации и дифференциальной диагностики. – Ақтобе. – 2010. – 88 с.
 20. Сарсенова С.В. - Методы исследования, синдромальная диагностика и лечение заболеваний почек. – Астана. - 2010. – 89 с.
 21. Санбаев М. Балалардағы аш және тоқ ішектің хирургиялық аурулары. Семей. – 2008. – 86 б.
 22. Сейсембеков Т.З., Серманизова Г.К. Тактика ведения беременных с

артериальной гипертензией. – Астана. – 2011. – 34 с.

23. Сейсембеков Т.З., Серманизова Г.К. Тактика ведения беременных с нарушением сердечного ритма и проводимости– Астана. – 2011. – 34 с.
24. Сейсембеков Т.З., Серманизова Г.К. Тактика ведения беременных с пороками сердца.– Астана. – 2011. – 34 с.
25. Түсіпова Қ.Н. Жиі кездесетін гельминтоздар. - Семей. – 2010. – 44 б.
26. Хожаев А.А. Исследование качества жизни в онкологии. – Алматы. – 2010. – 100 с.
27. Шарманов Т, Айджанов М. Бір жасқа дейінгі сәби тағамы. – Алматы. - 2008.
28. Шамова А.К, Рахыпбеков Т.К., Кульбаева К.Ж. Медико-психологическое консультирование подростков по вопросам репродуктивного здоровья и планирования семьи.- Астана. - 2010.- 31 с.
29. Шамова А.К, Рахыпбеков Т.К., Кульбаева К.Ж. Организация гинекологической и акушерской помощи девушкам-подросткам. – Астана. – 2010. – 42 с.

Ескерту: * - әдебиеттер тізімі жыл сайын жаңартылуы мүмкін

АВТОРЛАРЫ

1. Бегимбетова Р.С. – С.Д. Асфендияров атындағы қазақ Ұлттық медицина университетінің дипломнан кейінгі жалпы практика дәрігерін дайындау кафедрасының профессоры, м.ғ.д.
2. Мулдаева Г.М. – Қарағанды мемлекеттік медицина университетінің жалпы дәрігерлік практика кафедрасының меңгерушісі, м.ғ.д., доцент
3. Дербисалина Г.А. - «Астана медицина университеті» АҚ №1 жалпы дәрігерлік практика кафедрасының меңгерушісі, м.ғ.к., доцент.
4. Жамалиева Л.М. – Ақтөбе қаласының М.Оспанов атындағы Батыс-Қазақстан мемлекеттік медицина университетінің үздіксіз кәсіби даму орталығы басқарушысы, жалпы практика кафедрасының доцент лауазымын орындаушы, м.ғ.к..
5. Терехова Т.И – Семей қаласының мемлекеттік медицина университетінің жалпы дәрігерлік практика мен эндокринология кафедрасының ассистенті.
6. Ахметова Д.Н. – «Астана медицина университеті» АҚ №1 жалпы дәрігерлік практика кафедрасының ассистенті.

Министерство здравоохранения Республики Казахстан

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

Интернатура

Специальность

ОБЩАЯ ВРАЧЕБНАЯ ПРАКТИКА

Астана 2011

Предисловие

1. **Разработана и внесена** Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки
2. **Введена впервые**
3. **Типовая учебная программа** разработана в соответствии с государственным общеобязательным стандартом образования 2006 г. для интернатуры по специальности «Врач общей практики».
4. **Типовая учебная программа** утверждена приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан № 734 от 26 октября 2011 г.

Содержание

1. Пояснительная записка.....	42
2. Распределение часов дисциплины.....	43
3. Компетенции интернов.....	43
4. Методы обучения и преподавания.....	66
5. Оценка знаний.....	67
6. Список рекомендуемой литературы.....	67

Настоящая типовая учебная программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан

1 ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Всемирная организация здравоохранения (ВОЗ) рассматривает первичную медико - санитарную помощь (ПМСП) в качестве одного из ведущих инструментов достижения стратегии здоровья для всех, так как она, осуществляя главную функцию системы здравоохранения и являясь ее центральным звеном, составляет неотъемлемую часть всего процесса социально - экономического развития общества. От состояния ПМСП зависит эффективность и качество деятельности всей системы здравоохранения, сохранение трудового потенциала страны, а также решение большинства медико - социальных проблем, возникающих на уровне семьи и у социально незащищенных групп населения: детей, инвалидов, престарелых и лиц пожилого возраста. Необходимость реформирования системы ПМСП стала очевидна. Эту задачу предстоит решить в первую очередь через систему подготовки специалистов общей (семейной) медицинской практики.

Цель интернатуры: подготовить специалиста – врача общей практики (семейного врача), владеющего требуемым объемом знаний, практических и коммуникативных навыков для успешной работы в системе ПМСП.

Задачи:

1. Закрепить навыки проведения и мониторинга основных медицинских лечебно-диагностических, профилактических и реабилитационных мероприятий, основанных на принципах доказательной медицины, в системе ПМСП;
2. Усовершенствовать коммуникативные навыки интернов при работе с пациентами, их родственниками, коллегами с соблюдением биоэтических принципов и прав пациента;
3. Привить потребность к непрерывному профессиональному обучению и совершенствованию своих знаний и навыков на протяжении всей профессиональной деятельности, продолжить развитие навыков научно-исследовательской работы.

2 РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ЧАСОВ ДИСЦИПЛИНЫ

№	Название дисциплин	Всего часов		
		Общее кол - во	Аудиторные часы	Самостоятельная работа интерна
1.	Общая врачебная практика (ОВП)	720	480	240
2.	Внутренние болезни (ОВП)	360	240	120
3.	Детские болезни (ОВП)	360	240	120
4.	Хирургические болезни (ОВП)	180	120	60
5.	Психиатрия и наркология (ОВП)	180	120	60
6.	Неврология (ОВП)	180	120	60
7.	Инфекционные болезни (ОВП)	180	120	60
8.	Фтизиатрия (ОВП)	180	120	60
9.	Акушерство и гинекология во (ОВП)	360	240	120
10	Онкология (ОВП)	180	120	60

3 КОМПЕТЕНЦИИ ИНТЕРНОВ*

Уровни владения:

I – знать (слышать, читать)

II – знать как (видеть)

III – выполнять в стандартизированных условиях

IV – выполнять под прямым контролем

V – выполнять под непрямым контролем

Общая врачебная практика (ОВП)	Уровень
Организация работы врача общей практики	
- основы менеджмента работы врачебной амбулатории. Структура учреждений ПМСП. Стационар-замещающие технологии в условиях врачебной амбулатории.	II

- организация и работа в команде с коллегами, средним медицинским персоналом, социальными работниками и другими сотрудниками в учреждениях ПМСП. Совместная организация помощи одиноким, престарелым, инвалидам, хроническим больным, в том числе по уходу, устройству в дом-интернаты, хосписы. Планирование мероприятий по проведению первичной, вторичной, третичной профилактики заболеваний.	IV
- обучение пациентов. Анализ средовых, биологических факторов риска. Участие в скрининговых программах и эпидемиологических исследованиях. Применение принципов формирования здорового образа жизни.	IV
- проведение динамического наблюдения больных с наиболее распространенными заболеваниями во врачебной практике (алгоритм определения стадии заболевания, профилактика осложнений, рецидивов, анализ эффективности планового лечения диспансерных больных, разработка программы динамического наблюдения с определением режима поддерживающей терапии, мониторингирование результатов восстановительного лечения)	IV
- выявление факторов риска новообразований, участие в организации и проведении скрининговых программ по раннему выявлению онкологических заболеваний.	IV
- проведение экспертизы временной и стойкой нетрудоспособности, медико-социальной экспертизы, определение показаний к трудоустройству, переводу на облегчение условий труда, санаторно-курортному лечению.	IV
Ведение учетно-отчетной документации в организациях ПМСП	
- заполнение паспорта прикрепленного участка. Участие в проведении переписи прикрепленного населения участка. Анализ статистических показателей состояния здоровья населения.	IV
- заполнение листов временной нетрудоспособности, документов, удостоверяющих временную нетрудоспособность, заполнение журнала учета профилактических прививок, направлений на анализы, направлений на стационарное лечение, санаторно-курортное лечение и т.д.	IV
Доказательная медицина в клинической практике ВОП	
- формулирование клинической проблемы пациента в вопрос,	IV

поиск доказательной информации в соответствующих базах данных. Анализ применимости полученных данных в своей практике.	
-процесс разработки клинических практических руководств (КПР), основанных на принципах доказательной медицины.	II
- оценка КПР, применяемых в ПМСП, инструментом AGREE.	IV
- основы организации, проведения и оценки медицинского (клинического) аудита в общей практике.	II
Принципы оказания помощи в условиях ПМСП	
1. Ведение беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста с учетом их особенностей.	IV
- антенатальное наблюдение беременных, ведение физиологической беременности, психо-социальная подготовка к родам, подготовка к грудному вскармливанию, согласно рекомендациям ВОЗ, вопросы планирования семьи, контрацепция, бесплодный брак, профилактика рака молочной железы, консультации по вопросам этики, психологии, медико-генетических и медико-сексуальных аспектов семейной жизни, контрацепции.	IV
- консультации по вопросам кормления детей раннего возраста (грудное вскармливание, прикорм), психосоциального развития, закаливания, подготовки детей к детским дошкольным учреждениям, школе, профессиональной ориентации.	IV
2. Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей в амбулаторных условиях при синдромах поражения органов дыхания, кровообращения, желудочно-кишечного тракта, мочевыделительной, кроветворной и эндокринной систем.	IV
<i>Кашель</i>	
- опухоли органов дыхания, гастроэзофаго-рефлюксная болезнь, пневмония, хроническая обструктивная болезнь легких, абсцесс легких, бронхоэктатическая болезнь, туберкулез бронхолегочной системы, синуситы, сердечная недостаточность.	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на догоспитальном этапе при приступообразном кашле.	IV
- острые респираторно-вирусные инфекции, острый бронхит	V
<i>Одышка, удушье</i>	
- ларинготрахеит, коклюш, ларингоспазм, бронхиолиты.	III
- бронхиальная астма, сердечная астма, астма при уремии.	IV

- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на до- госпитальном этапе при приступе удушья.	IV
Артериальная гипертензия	
- эссенциальная артериальная гипертензия.	IV
- хронический пиелонефрит, диабетическая нефропатия, хро- нический гломерулонефрит.	
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на до- госпитальном этапе при гипертоническом кризе.	IV
Боль в груди	
- миокардит и кардиомиопатии, ревмокардит, климактериче- ская кардиомиопатия, рефлюкс эзофагит, язвенная болезнь желудка, холецистит, панкреатит, разрыв аневризмы аорты.	III
- инфаркт миокарда, нейроциркуляторная дистония, остео- хондроз грудного отдела позвоночника, опоясывающий ли- шай, пневмоторакс, расслаивающая аневризма аорты, стено- кардия, ТЭЛА.	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на до- госпитальном этапе при боли в груди.	IV
Хроническая сердечная недостаточность	
- недостаточность клапана легочной артерии, дефект меж- предсердной перегородки, митральная недостаточность, мит- ральный стеноз, аортальный стеноз, стеноз устья легочной артерии, трикуспидальная недостаточность, трикуспидаль- ный стеноз, аортальная недостаточность, миокардит.	III
- постинфарктный кардиосклероз, хроническое легочное сердце.	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на до- госпитальном этапе при острой сердечной недостаточности.	IV
Увеличение лимфатических узлов	
- системная красная волчанка.	III
- туберкулёзный лимфаденит, саркоидоз, хронический лим- фолейкоз, пролимфоцитарный лейкоз, Т-лимфоцитарный лейкоз, острый лимфобластный лейкоз, острый миелобласт- ный лейкоз, метастазы злокачественной опухоли в лимфати- ческие узлы.	IV
Отеки	
- подготовка реципиента к трансплантации и ведение пациен- та, перенесшего трансплантацию почек.	II
- сердечная недостаточность, легочно-сердечная недостаточ- ность, нефротический синдром, почечная недостаточность,	IV

диабетическая нефропатия, отек Квинке.	
<i>Асцит</i>	
- панкреатит.	II
- опухоли печени, метастазы рака, цирроз печени, нефротический синдром, сердечная недостаточность.	IV
<i>Аритмии</i>	
- трепетание и мерцание предсердий, синусовая аритмия, желудочковая экстрасистолия, полная поперечная блокада, трепетание и мерцание предсердий.	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на догоспитальном этапе при жизнеугрожающих аритмиях.	IV
<i>Шумы в сердце</i>	
- атеросклероз аорты, клапанная митральная недостаточность, клапанная трикуспидальная недостаточность, аортальный стеноз, митральный стеноз, стеноз легочной артерии, аортальная недостаточность.	IV
<i>Кратковременная потеря сознания</i>	
- варикозное расширение вен, сдавление крупных вен подвижными опухолями, механические препятствия кровотоку, плеврогенный шок, малый эпилептический припадок, сотрясение мозга, истерия, расслаивающая аневризма аорты.	III
- постуральная гипотония, ортостатическая гипотония, острое уменьшение ОЦК, диуретическая терапия, выпускание асцитической жидкости, опорожнение мочевого пузыря, большой эпилептический припадок, остановка сердца и аритмия.	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на догоспитальном этапе при кратковременной потере сознания.	IV
<i>Легочная гипертензия</i>	
- эмболия мелких ветвей легочной артерии, вторичная легочная гипертензия.	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на догоспитальном этапе при тромбоэмболии легочной артерии.	IV
<i>Лихорадка неясного генеза</i>	
- менингококковый сепсис, малярия, холангит и абсцесс печени, бронхоэктазы с нагноением, туберкулез, бруцеллез, пиелонефрит, острая ревматическая лихорадка, ревматоидный артрит, болезни крови и кроветворных органов, тиреотоксикоз, хронические гепатиты и циррозы печени, лекарственная лихорадка, сепсис, детские инфекции.	IV

<i>Анемии</i>	
- дефицит витамина В12 и фолиевой кислоты или нарушение их метаболизма, недостаточность транскобаламина II, наследственные гемолитические анемии, апластические и гипопластические анемии, приобретенные гемолитические анемии, наследственные гемолитические анемии.	III
- острая и хроническая железодефицитная анемия.	IV
<i>Боль в животе</i>	
- дифференциальная диагностика наиболее распространенных интраабдоминальных заболеваний, требующих хирургического, терапевтического, гинекологического, урологического наблюдения или лечения.	IV
- дифференциальная диагностика наиболее распространенных экстраабдоминальных заболеваний, требующих хирургического, терапевтического, гинекологического, урологического, неврологического наблюдения или лечения.	IV
<i>Желтухи</i>	
- иммунные гемолитические анемии, наследственные (врожденные) гемолитические анемии, химические повреждения, гемолитические яды, свинец, тяжелые металлы, органические кислоты, паразиты – малярия и т.п.), эхинококкоз печени, опухоли и обструкции желчевыводящих путей.	III
- вирусные гепатиты А, В, С, Д, Е, инфекционный мононуклеоз, токсические, лекарственные, алкогольные гепатиты, внутрепеченочный холестаз и первичный билиарный цирроз печени, первичный рак печени, желтуха беременных, увеличение головки поджелудочной железы (рак, панкреатиты), желчнокаменная болезнь.	IV
<i>Эндокринные синдромы</i>	
- рак щитовидной железы, несахарный диабет, болезнь Иценко-Кушинга, акромегалия, гиперпролактинемия, гипопитуитаризм, опухоли гипофиза, надпочечниковая недостаточность, феохромоцитома.	III
- сахарный диабет, ожирение, диффузный токсический зоб, гипотиреоз, эндемический зоб, тиреоидиты, остеопороз, синдром Кушинга, аменорея, гирсутизм, преждевременное половое созревание, мужской гипогонадизм, бесплодие, менопауза.	IV
- ранняя диагностика и профилактика нефропатии, ретинопатии, диабетической стопы, медицинская реабилитация боль-	IV

ных, расчет доз инсулинов.	
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на догоспитальном этапе при диабетических комах: кетоацидотической, гиперосмолярной, лактатацидотической, гипогликемической, тиреотоксическом кризе.	IV
- обучение пациента правилам диетического режима, определения гликемии и применения инсулина и методов его введения в Школе диабета.	IV
- пальпация щитовидной железы, расчет индекса массы тела.	V
<i>Диарея</i>	
- диарея при воспалительных заболеваниях кишечника, опухолевых заболеваниях, энзимопатиях, диарея после оперативных вмешательств на органах брюшной полости, диарея при эндокринных заболеваниях, диарея при сосудистых заболеваниях кишечника.	III
- функциональная диарея, инфекционная, медикаментозная диарея, диарея при внешнесекреторной недостаточности поджелудочной железы.	IV
<i>Запоры</i>	
- болезни ободочной кишки, метаболические расстройства, болезни прямой кишки, запоры привычные, беременных, лекарственные запоры.	IV
<i>Дерматологические синдромы</i>	
- эпидермофития, руброфития, кандидоз, пруриго, буллезный дерматоз, пузырьчатка, герпетический дерматит Дюринга, многоформная экссудативная эритема, синдром Стивенса – Джонсона.	II
- пиодермия, атопический дерматит, экзема, красный плоский лишай, сифилис, гонорея, вирусные и наследственные дерматозы.	III
- кожные проявления коллагенозов, угревой болезни, чесотка.	IV
<i>Лабораторные и инструментальные методы исследования наиболее распространенных патологий в клинике внутренних и детских болезней</i>	
- показания, подготовка больного к проведению лабораторных и инструментальных методов исследования, показания к	II

стеральной пункции, трепанобиопсии, противопоказания и осложнения биопсии.	
- гемодинамические показатели (сердечный индекс, фракция выброса левого желудочка, центральное венозное давления).	II
- бронходилатационная проба.	III
- интерпретация результатов мониторингирования ЭКГ по Холтеру, суточного мониторингирования АД, велоэргометрии, эндомиокардиальной биопсии, функциональных нагрузочных тестов.	III
- интерпретация данных визуального обследования органов грудной клетки, интерпретация данных исследования функции внешнего дыхания – пикфлоуметрии, результатов лабораторных методов у больного с патологией легких (гемограмма, биохимический анализ, газовый состав крови и т.п.), интерпретация результатов исследования мокроты, плеврального выпота.	IV
- обучение пациента технике применения дозированных аэрозольных ингаляторов, спейсеров и небулайзеров, технике пикфлоуметрии и мониторингирования ОФВ при БА и ХОБЛ.	IV
- интерпретация лабораторных маркеров некроза миокарда, острофазовых показателей при воспалительных заболеваниях миокарда и эндокарда, интерпретация данных общего и биохимического анализов крови: гиперферментемия, гиперлипидемия, гипергликемия, инсулинорезистентность, нарушение электролитного баланса, определение типов гиперлипотеинемии, нарушений толерантности к углеводам, интерпретация результатов иммунологического исследования крови при инфекционном эндокардите, миокардитах, инфаркте миокарда, интерпретация нарушений в системе гемостаза (АВР, АЧТВ, фибриноген плазмы, ПТИ, антитромбин III, адгезивность и агрегация тромбоцитов, тромбиновое время, международное нормализованное отношение) при ИБС, у больных с оперированными пороками сердца, после ЧКВ и АКШ, ТЭЛА.	IV
- интерпретация данных методов визуализации (коронарографии, эхокардиографии, УЗИ магистральных и периферических сосудов, МРТ, КТ, УЗИ органов брюшной полости).	IV
- ЭКГ-диагностика заболеваний сердца.	IV
- интерпретация результатов визуального обследования ЖКТ: двойного контрастирования желудка, ирригоскопии,	IV

контрастной холецистографии, ретроградной холангиопанкреатографии, интерпретация результатов эзофагогастродуоденоскопии, колоноскопии, ректороманоскопии, УЗИ органов брюшной полости, интерпретация результатов гистологического исследования при поражении слизистых ЖКТ и при патологии печени, иммуноферментного анализа на определение маркеров вирусного гепатита, полимеразной цепной реакции для обнаружения вирусов гепатита, интерпретация данных функционального исследования желудка, двенадцатиперстной кишки, тонкого и толстого кишечника, желчевыводящих путей, результатов копрологии, бактериологического исследования кала.	
- интерпретация лабораторных маркеров острофазовых воспалительных изменений (по ОАК, СРБ и т.д.), интерпретация данных МРТ, КТ, рентгенологического обследования суставов и позвоночника с определением рентгенологической стадии заболевания, интерпретация данных исследования синовиальной жидкости.	IV
- интерпретация данных исследований углеводного обмена: гликемический профиль, глюкозурический профиль, гликозилированный гемоглобин, иммунореактивный инсулин, данные исследований гормонального статуса (гормоны щитовидной железы, надпочечников, половые, тропные гормоны гипофиза, либерины и статины гипоталамуса), лабораторные маркеры (биохимические, иммуноферментные) основных синдромов эндокринной системы, интерпретация данных УЗИ щитовидной железы, надпочечников, поджелудочной и половых желез, интерпретация данных методов визуализации (рентген, МРТ, КТ) органов эндокринной системы.	IV
- интерпретация данных исследования мочи, данные исследования функционального состояния почек, лабораторные маркеры (биохимические, электролиты, гормоны) почечной недостаточности, основных синдромов заболеваний почек (нефротического, нефритического и т.д.), интерпретация данных методов визуализации (УЗИ, рентген, МРТ, КТ), интерпретация результатов гистологического исследования почек.	IV
- интерпретация общего анализа крови, гемограммы, биохимического анализа крови (показатели сывороточного железа, уровня ферритина, общей железосвязывающей способности сыворотки крови, основные показатели свертывающей и	IV

противосвертывающей систем, сосудисто-тромбоцитарного и коагуляционного гемостаза, продуктов паракоагуляции, системы фибринолиза), интерпретация миелограммы, специфических лабораторных маркеров (биохимические, электролиты, ферменты, атипичные клетки, онкомаркеры, иммуноглобулины, иммунные комплексы, аутоантитела, система комплемента, прямой и непрямой проб Кумбса.	
Оказание экстренной и скорой неотложной помощи на догоспитальном этапе	
-определение резус-фактора экспресс-методом, индивидуальной и биологической совместимости крови, проведение анализа крови: подсчет лейкоцитов, определение Hb, методы очистки верхних дыхательных путей, аспирация жидкости, трахеотомия, трахеостомия, первичная реанимация новорожденного.	III
- капельное и струйное переливание лекарств и кровезаместителей, расшифровка ЭКГ, зондовое промывание желудка, пальцевое исследование прямой кишки, пальцевое исследование простаты, пальпация молочной железы, пальпация щитовидной железы, лабораторное исследование: взятие мазка из носоглотки, уретры, влагалища, шейки матки, прямой кишки, кожных абсцессов, проведение диагностических экспресс-методов, катетеризация мочевого пузыря.	IV
- запись ЭКГ, проведение пиклоуметрии.	V
Внутренние болезни (ОВП)	
Диагностика, лечение, профилактика наиболее часто встречающихся заболеваний внутренних органов во всех возрастных группах, ранняя диагностика неотложных состояний и оказание помощи с позиций доказательной медицины.	
<i>Кашель</i>	
- гипоплазия легких, инородное тело, саркоидоз, муковисцидоз,	II
- кашлевая форма бронхиальной астмы, бронхолиты, тонзиллиты, аденоиды, коклюш.	III
- опухоли органов дыхания, гастроэзофаго-рефлюксная болезнь, пневмония, хроническая обструктивная болезнь легких, абсцесс легких, бронхоэктатическая болезнь, туберкулез бронхолегочной системы, синуситы, сердечная	IV

недостаточность.	
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на до-госпитальном этапе при приступообразном кашле.	IV
<i>Одышка, удушье</i>	
- инородное тело, истерическая астма.	II
- опухоли органов дыхания, гастроэзофаго-рефлюксная болезнь, пневмония, хроническая обструктивная болезнь легких, абсцесс легких, бронхоэктатическая болезнь, туберкулез бронхолегочной системы, синуситы, сердечная недостаточность.	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на до-госпитальном этапе при приступе удушья.	IV
<i>Артериальная гипертензия</i>	
- эссенциальная артериальная гипертензия	IV
- фибромышечная гиперплазия почечной артерии, артериит аорты и её ветвей, аденокарцинома надпочечника, гиперсекреция других минералокортикоидов, ингибиторы моноаминооксидазы, коарктация аорты, синдром Кона (первичный альдостеронизм), феохромоцитома, феохромобластома.	II
- реноваскулярная гипертензия, гиперсекреция глюкокортикоидов (синдром Иценко-Кушинга, Кушингоидный синдром), прием кортикостероидных препаратов, противозачаточных средств, атеросклероз почечных артерий, поликистоз и другие врожденные аномалии почек, гиперсекреция гормонов щитовидной железы.	III
<i>Боль в груди</i>	
- аорталгия, эпидемическая миалгия.	I
- пролабирование митрального клапана, сухой плеврит.	II
- миокардит и кардиомиопатии, ревмокардит, климактерическая кардиомиопатия, рефлюкс эзофагит, язвенная болезнь желудка, холецистит, панкреатит, разрыв аневризмы аорты.	III
- инфаркт миокарда, нейроциркуляторная дистония, остеохондроз грудного отдела позвоночника, опоясывающий лишай, пневмоторакс, расслаивающая аневризма аорты, стенокардия, ТЭЛА.	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на до-госпитальном этапе при боли в груди.	IV
<i>Хроническая сердечная недостаточность</i>	

- опухоли сердца, карциноидная опухоль, миксома правого предсердия, застойная кардиомиопатия, фибропластический париетальный эндокардит, эндокардиальный фиброэластоз, амилоидоз сердца.	I
- недостаточность клапана легочной артерии, дефект межпредсердной перегородки, митральная недостаточность, митральный стеноз, аортальный стеноз, стеноз устье легочной артерии, трикуспидальная недостаточность, трикуспидальный стеноз, аортальная недостаточность, миокардит.	III
- постинфарктный кардиосклероз, хроническое легочное сердце.	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на догоспитальном этапе острой сердечной недостаточности.	IV
Увеличение лимфатических узлов	
- синдром Сезари, болезнь Брилла-Симмерса, Беркита.	I
- СПИД, лимфосаркома, сифилис, токсоплазмозный лимфаденит.	II
- системная красная волчанка.	III
- туберкулёзный лимфаденит, саркоидоз, хронический лимфолейкоз, пролимфоцитарный лейкоз, Т-лимфоцитарный лейкоз, острый лимфобластный лейкоз, острый миелобластный лейкоз, метастазы злокачественной опухоли в лимфатические узлы.	IV
Отеки	
- лимфатические отеки, амилоидоз, кишечная лимфангиэктазия, синдром Спру.	I
- трансплантация почек, иммунологические проблемы трансплантации, подготовка реципиента к трансплантации и ведение пациента, перенесшего трансплантацию почек.	II
- опухоли тонкой кишки, болезнь Уиппла.	III
- сердечная недостаточность, легочно-сердечная недостаточность, нефротический синдром, почечная недостаточность, диабетическая нефропатия, отек Квинке.	IV
Асцит	
- мезотелиома, псевдомиксома, констриктивный перикардит, кишечная лимфоангиэктазия, болезнь Уиппла, синдром Мейгса.	I
- панкреатит, микседема, туберкулезный перитонит	II
- опухоли печени, метастазы рака, цирроз печени, нефротический синдром, сердечная недостаточность.	IV

<i>Аритмии</i>	
- синдром Вольфа-Паркинсона-Уайта, замедление предсердно-желудочковой проводимости.	I
- предсердная экстрасистолия, суправентрикулярная тахикардия	III
- трепетание и мерцание предсердий, синусовая аритмия, желудочковая экстрасистолия, полная поперечная блокада, трепетание и мерцание предсердий.	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на догоспитальном этапе при жизнеугрожающих аритмиях.	IV
<i>Шумы в сердце</i>	
- идиопатическое расширение легочной артерии, систолический шум при открытом артериальном протоке, артериовенозной аневризме, стенозе и дилатации артерий, артериите аорты и её ветвей.	I
- атеросклероз аорты, клапанная митральная недостаточность, клапанная трикуспидальная недостаточность, аортальный стеноз, митральный стеноз, стеноз легочной артерии.	IV
<i>Кратковременная потеря сознания</i>	
- хирургическая симпатэктомия, фармакологическая десимпатизация, миксома сердца, шаровидный тромб сердца, акINETический малый припадок, фокальные припадки.	I
- варикозное расширение вен, сдавление крупных вен подвижными опухолями, механические препятствия кровотоку, плеврогенный шок, малый эпилептический припадок, сотрясение мозга, истерия, расслаивающая аневризма аорты.	III
- постуральная гипотония, ортостатическая гипотония, острое уменьшение ОЦК, диуретическая терапия, выпускание асцитической жидкости, опорожнение мочевого пузыря, большой эпилептический припадок, остановка сердца и аритмия.	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на догоспитальном этапе при кратковременной потере сознания.	IV
<i>Легочная гипертензия</i>	
- повышение внутригрудного давления.	I
- первичная легочная гипертензия.	III
- эмболия мелких ветвей легочной артерии, вторичная легочная гипертензия.	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на догоспитальном этапе при тромбоэмболии легочной артерии.	IV
<i>Лихорадка неясного генеза</i>	

- поддиафрагмальный абсцесс, подпеченочный абсцесс.	II
- лихорадка опухолевого генеза (опухоли почек, печени, лимфогрануломатоз, лимфосаркома и др.), паранефрит, системная красная волчанка, узелковый периартериит, брюшной тиф, болезнь Крона.	III
- менингококковый сепсис, малярия, холангит и абсцесс печени, бронхоэктазы с нагноением, туберкулез, бруцеллез, пиелонефрит, острая ревматическая лихорадка, ревматоидный артрит, болезни крови и кроветворных органов, тиреотоксикоз, хронические гепатиты и циррозы печени, лекарственная лихорадка, сепсис, детские инфекции.	IV
<i>Анемии</i>	
- аномалии мембраны эритроцитов, сфероцитоз, эллипсоцитоз, стоматоцитоз, недостаточность внутриклеточных ферментов, недостаточность глюкозо-6-фосфатдегидрогеназы, недостаточность пируваткиназы.	I
- гемоглобинопатии, дефицит белка в диете или повышение его потерь через ЖКТ.	II
- дефицит витамина B12 и фолиевой кислоты или нарушение их метаболизма, недостаточность транскобаламина II, наследственные гемолитические анемии, апластические и гипопластические анемии, приобретенные гемолитические анемии, наследственные гемолитические анемии.	III
- острая и хроническая железодефицитная анемия.	IV
<i>Боль в животе</i>	
- дифференциальная диагностика наиболее распространенных интраабдоминальных заболеваний, требующих хирургического, терапевтического, гинекологического, урологического наблюдения или лечения.	IV
- дифференциальная диагностика наиболее распространенных экстраабдоминальных заболеваний, требующих хирургического, терапевтического, гинекологического, урологического, неврологического наблюдения или лечения.	IV
<i>Желтухи</i>	
- ферментопатии (недостаточность глюкозо-6-фосфатдегидрогеназы, пируваткиназы, глутатионредуктазы и др.), гемоглобинопатии, мембранопатии, серповидноклеточная анемия, талассемия, микросфероцитоз и др. (овалоцитоз, акантоцитоз, стоматоцитоз), пароксизмальная ночная гемоглобинурия, конституциональные желтухи (синдром Дабина – Джонсона,	I

синдром Ротора), синдром Жильбера, синдром Криглера-Наяйяра, синдром Люси-Дрисколла и др. негемолитические желтухи, аневризма печеночной артерии, лимфогранулематоз и др.	
- желтая лихорадка, бактериальные гепатиты (лептоспироз, иерсиниоз), протозойные гепатиты (токсоплазмоз, опистрохоз, фасциолез), опухоли и дивертикулы ДПК.	II
- иммунные гемолитические анемии, наследственные (врожденные) гемолитические анемии, химические повреждения, гемолитические яды, свинец, тяжелые металлы, органические кислоты, паразиты – малярия и т.п.), эхинококкоз печени, опухоли и обструкции желчевыводящих путей.	III
- вирусные гепатиты А, В, С, Д, Е, инфекционный мононуклеоз, токсические, лекарственные, алкогольные гепатиты, внутрепеченочный холестаз и первичный билиарный цирроз печени, первичный рак печени, желтуха беременных, увеличение головки поджелудочной железы (рак, панкреатиты), желчнокаменная болезнь.	IV
Эндокринные синдромы	
- гипогонадизм, синдром преждевременного полового развития, соматогенного нанизма, акромегалия, плюрегландулярной недостаточности, синдром гиперсекреции АДГ, первичный гиперальдостеронизм, болезнь Педжета, первичный гиперпаратиреоз, гиперкальциемия, гипокальциемия и т.д.	II
- рак щитовидной железы, несахарный диабет, болезнь Иценко-Кушинга, акромегалия, гиперпролактинемия, гипопитуитаризм, опухоли гипофиза, надпочечниковая недостаточность, феохромоцитома.	III
- сахарный диабет, ожирение, диффузный токсический зоб, гипотиреоз, эндемический зоб, тиреоидиты, остеопороз, синдром Кушинга, аменорея, гирсутизм, преждевременное половое созревание, мужской гипогонадизм, бесплодие, менопауза.	IV
- ранняя диагностика и профилактика нефропатии, ретинопатии, диабетической стопы, медицинская реабилитация больных, расчет доз инсулинов.	IV
- обучение пациента правилам диетического режима, определения гликемии и применения инсулина и методов его введения в Школе диабета	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на до-	IV

госпитальном этапе при диабетических комах: кетоацидотической, гиперосмолярной, лактатацидотической, гипогликеической, тиреотоксическом кризе, надпочечниковом кризе, острой надпочечниковой недостаточности.	
- пальпация щитовидной железы, расчет индекса массы тела.	V
Диарея	
- диарея при воспалительных заболеваниях кишечника, опухолевых заболеваниях, энзимопатиях, диарея после оперативных вмешательств на органах брюшной полости, диарея при эндокринных заболеваниях, диарея при сосудистых заболеваниях кишечника.	III
- функциональная диарея, инфекционная, медикаментозная диарея, диарея при внешнесекреторной недостаточности поджелудочной железы.	IV
Запоры	
- болезни центральной нервной системы, болезни периферической нервной системы, болезни эндокринной системы.	II
- болезни ободочной кишки, метаболические расстройства, болезни прямой кишки, запоры привычные, беременных, лекарственные запоры.	IV
Лабораторные и инструментальные методы исследования наиболее распространенных патологий в клинике внутренних и детских болезней	
- показания, подготовка больного к проведению лабораторных и инструментальных методов исследования, показания к стеральной пункции, трепанобиопсии, противопоказания и осложнения биопсии, методика биопсии.	II
- гемодинамические показатели (сердечный индекс, фракция выброса левого желудочка, центральное венозное давления, давление заклинивания легочной артерии).	II
- биопсия почек, артроскопия	III
- интерпретация данных визуального обследования органов грудной клетки, интерпретация данных исследования функции внешнего дыхания – спирометрии, пикфлоуметрии, результатов лабораторных методов у больного с патологией легких (гемограмма, биохимический анализ, газовый состав крови и т.п.), интерпретация результатов исследования мокроты и риноцитогаммы, плеврального выпота.	IV

- обучение пациента технике применения дозированных аэрозольных ингаляторов, спейсеров и небулайзеров, технике пикфлоуметрии и мониторингирования ОФВ при БА и ХОБЛ.	IV
- интерпретация лабораторных маркеров некроза миокарда, острофазовых показателей при воспалительных заболеваниях миокарда и эндокарда, интерпретация данных общего и биохимического анализов крови: гиперферментемия, гиперлипидемия, гипергликемия, инсулинорезистентность, нарушение электролитного баланса, определение типов гиперлипопроотеинемии, нарушений толерантности к углеводам, повышения уровня натрийуретического пептида, выявление D-димера, интерпретация результатов иммунологического исследования крови при инфекционном эндокардите, миокардитах, инфаркте миокарда, интерпретация нарушений в системе гемостаза (АВР, АЧТВ, фибриноген плазмы, ПТИ, анти-тромбин III, адгезивность и агрегация тромбоцитов, тромбиновое время, международное нормализованное отношение) при ИБС, у больных с оперированными пороками сердца, после ЧКВ и АКШ, ТЭЛА.	IV
- интерпретация данных методов визуализации (коронарографии, эхокардиографии, сцинтиграфии миокарда, УЗИ магистральных и периферических сосудов, МРТ, КТ, УЗИ органов брюшной полости).	IV
- ЭКГ-диагностика заболеваний сердца.	IV
- тест 6-минутной ходьбы.	IV
- интерпретация результатов визуального обследования ЖКТ: пневмографии желудка, париетографии, двойного контрастирования желудка, ирригоскопии, контрастной холецистографии, ретроградной холангиопанкреатографии, интерпретация результатов эзофагогастродуоденоскопии, колоноскопии, ректороманоскопии, УЗИ, КТ, МРТ органов брюшной полости, интерпретация результатов гистологического исследования при поражении слизистых ЖКТ и при патологии печени, иммуноферментного анализа на определение маркеров вирусного гепатита, полимеразной цепной реакции для обнаружения вирусов гепатита, интерпретация данных функционального исследования желудка, двенадцатиперстной кишки, тонкого и толстого кишечника, желчевыводящих путей, результатов копрологии, бактериологического исследования кала.	IV

- интерпретация лабораторных маркеров острофазовых воспалительных изменений (по ОАК, СРБ и т.д.), данных иммунологического обследования (биомаркеры аутоиммунной патологии) – аутоантитела (АНА, анти-ДНК, а-SCL, АНЦА, а-РНП, РФ, АЦЦП, а-КЛ и т.п.), системы комплемента, криоглобулинов, интерпретация данных МРТ, КТ, УЗИ, сцинтиграфии, артроскопии, рентгенологического обследования суставов и позвоночника с определением рентгенологической стадии заболевания, интерпретация данных исследования синовиальной жидкости.	IV
- интерпретация данных исследований углеводного обмена: гликемический профиль, глюкозурический профиль, гликозилированный гемоглобин, С-пептид, иммунореактивный инсулин, данные исследований гормонального статуса (гормоны щитовидной железы, надпочечников, половые, тропные гормоны гипофиза, либерины и статины гипоталамуса), лабораторные маркеры (биохимические, иммуноферментные) основных синдромов эндокринной системы, интерпретация данных УЗИ щитовидной железы, надпочечников, поджелудочной и половых желез, интерпретация данных методов визуализации (рентген, МРТ, КТ, радиоизотопное исследование) органов эндокринной системы.	IV
- интерпретация данных исследования мочи, данные исследования функционального состояния почек, лабораторные маркеры (биохимические, электролиты, гормоны) почечной недостаточности, основных синдромов заболеваний почек (нефротического, нефритического и т.д.), интерпретация данных иммунологического обследования почек – иммуноглобулины, иммунные комплексы, аутоантитела, система комплемента, интерпретация данных методов визуализации (УЗИ, рентген, МРТ, КТ, радиоизотопное исследование, ангиография, доплерография сосудов почек), интерпретация результатов гистологического и иммунофлюоресценного исследования почек.	IV
- интерпретация общего анализа крови, гемограммы, биохимического анализа крови (показатели сывороточного железа, уровня ферритина, общей железосвязывающей способности сыворотки крови, основные показатели свертывающей и противосвертывающей систем, сосудисто-тромбоцитарного и коагуляционного гемостаза, продуктов паракоагуляции, сис-	IV

темы фибринолиза, интерпретация миелограммы, специфических лабораторных маркеров (биохимические, электролиты, ферменты, атипичные клетки, онкомаркеры, иммуноглобулины, иммунные комплексы, аутоантитела, система комплемента, прямой и непрямой проб Кумбса.	
Оказание экстренной и скорой неотложной помощи	
- определение резус-фактора экспресс-методом, индивидуальной и биологической совместимости крови, проведение анализа крови: подсчет лейкоцитов, определение Hb, методы очистки верхних дыхательных путей, аспирация жидкости, трахеотомия, трахеостомия, дефибрилляция.	III
- капельное и струйное переливание лекарств и кровезаменителей, расшифровка ЭКГ, проведение спирометрии, зондовое промывание желудка, пальцевое исследование прямой кишки, пальцевое исследование простаты, пальпация молочной железы, пальпация щитовидной железы, лабораторное исследование: взятие мазка из носоглотки, уретры, влагалища, шейки матки, прямой кишки, кожных абсцессов, проведение диагностических экспресс-методов, катетеризация мочевого пузыря.	IV
Хирургические болезни (ОВП)	
- острая хирургическая патология: острый аппендицит, острая кишечная непроходимость, осложненная язвенная болезнь (кровотечение, перфорация, пенетрация, малигнизация, стеноз привратника), нагноительные процессы мягких тканей, почечная колика, острая задержка мочи.	III
- вскрытие панарициев, паронихии, вскрытие фурункулов, гидраденита, кожных и подкожных нарывов.	III
- диагностика и удаление инородных тел глотки, наружного слухового прохода, полости носа.	III
- травмы органа зрения, острый приступ глаукомы.	III
- простатит, аденома простаты, цисталгия, крипторхизм.	III
- переломы костей, травматический остеомиелит, вывихи, привычный вывих плеча, плоскостопие, мышечная кривошея, врожденная косолапость, врожденный вывих бедра, искривления позвоночника.	III
- заболевания сосудов (острые флеботромбозы, и тромбофлебиты, эмболии артерий), геморрой, трещины заднего прохода,	III

бурсит, тендовагинит; ушибы, раны, укусы животных, отморожения, ожоги.	
- вправление вывиха нижней челюсти, головки плечевой кости, транспортная иммобилизация при переломах трубчатых костей, ключицы, позвоночника	III
- наложение герметической повязки при открытом пневмотораксе, проведение пункции плевральной полости при напряженном пневмотораксе, остановка носового кровотечения (передняя тампонада носа).	III
- снятие швов с операционной раны, обработка ожоговой поверхности, инфицированных ран, наложение мягких повязок.	IV
- выявление симптомов Мерфи, Кера, Ортнера, френикус-симптом, Щеткина-Блюмберга, Мейо-Робсона, Грота, Айзенберга I, II, синдромов селезеночного и печеночного изгибов.	IV
Акушерство и гинекология (ОВП)	
- нейроэндокринные синдромы, генитальный туберкулез.	II
- патологическое течение беременности, беременность на фоне экстрагенитальной патологии, основные причины невынашивания и их профилактика, послеродовые воспалительные заболевания, инфекции, передающиеся половым путем.	III
- первичная реанимация новорожденного, оценка сердцебиения плода.	III
- нарушения менструальной функции.	IV
- наружное акушерское обследование, двуручное влагалищное исследование, ректальное исследование, введение влагалищных зеркал, осмотр и взятие мазков из цервикального канала, диагностика беременности, введение внутриматочных контрацептивов.	IV
- ведение физиологических родов, оценка состояния послеродового периода.	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на догоспитальном этапе в акушерстве и гинекологии.	IV

Детские болезни (ОВП)	
- патология доношенного и недоношенного новорожденного, ведение болезней периода новорожденности согласно рекомендациям ВОЗ.	III
- оценка нервно-психического и физического развития, организация ухода, рациональное вскармливание здоровых и больных детей раннего возраста согласно программам ВОЗ, динамическое наблюдение детей разного возраста, иммунопрофилактика, календарь прививок.	III
- диагностика, лечение и профилактика наиболее часто встречающихся болезней детского возраста на основе синдромного подхода.	IV
- ранняя диагностика и оказание первой врачебной помощи при неотложных состояниях у детей различного возраста по принципам интегрированного ведения болезней детского возраста (ИБДВ).	IV
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на догоспитальном этапе в педиатрии.	IV
Психиатрия, наркология (ОВП)	
- организация психиатрической и наркологической помощи в условиях ПМСП.	III
- депрессия, шизофрения, неврозы, неврастения, психозы при различных соматических заболеваниях, психопатии, сексопатологические расстройства, алкоголизм, наркомания, токсикомания, психические расстройства, связанные с геронтологическими аспектами.	III
- реабилитация, реадaptация, экспертиза в психиатрии и наркологии.	III
- своевременное выявление и оказание неотложной психиатрической и наркологической помощи, направление данных больных к специалистам соответствующего профиля.	III
Неврология (ОВП)	
- основные генетически обусловленные неврологические заболевания, профессиональные болезни нервной системы	III

(вибрационная болезнь), миофасциальные синдромы.	
- острое нарушение мозгового кровообращения, воспалительные заболевания головного мозга и его оболочек, травматические повреждения головного мозга.	III
- дисциркуляторные энцефалопатии, заболевания периферической нервной системы, вертеброгенные заболевания периферической нервной системы.	III
- своевременное выявление и оказание неотложной неврологической помощи, направление данных больных к специалистам соответствующего профиля.	III
- исследование моторных качеств (поза, мышечный тонус, контрактура, атрофия мышц), исследование сухожильных рефлексов, определение чувствительности, оценка координационных движений.	IV
Фтизиатрия (ОВП)	
- основные клинические признаки внелегочных форм туберкулеза в амбулаторных условиях.	III
- организация противоэпидемических мероприятий при туберкулезе.	III
- иммунно- и химиопрофилактика туберкулеза. Туберкулез и ВИЧ-инфекция. Туберкулез и сахарный диабет. Туберкулез и наркомания, туберкулез и алкоголизм. Туберкулез, беременность и материнство.	III
- алгоритм обследования при подозрении на туберкулез, диагностика туберкулеза органов дыхания, диспансерное наблюдение за контингентами, проведение химиопрофилактики и контролируемой химиотерапии туберкулеза в амбулаторных условиях,	III
- проведение санитарно-просветительной работы среди прикрепленного населения.	IV
- неотложные состояния в клинике туберкулеза.	III
Инфекционные болезни (ОВП)	
- организация инфекционной службы.	II
- мероприятия, проводимые ВОП, при карантинных и особо опасных инфекциях.	III
- диагностика и лечение инфекционных болезней: бруцеллез,	III

острые кишечные инфекции, ВИЧ-инфекция, тиф и паратифозные заболевания, вирусные гепатиты, ботулизм, капельные инфекции, малярия, токсоплазмоз, рожа, чума, холера, глистные и паразитарные инфекции, детские инфекции – воздушно-капельные, экзантемы, менингококковая инфекция.	
- программа ВОЗ по интегрированному ведению болезней детского возраста по диареем (ОКИ) и острым респираторным инфекциям (ОРИ).	III
- оказание экстренной и скорой неотложной помощи на догоспитальном этапе при инфекционно-токсическом шоке.	III
- проведение, совместно с представителями санитарно-эпидемиологического надзора, противоэпидемических мероприятий в очаге инфекции.	IV
Онкология (ОВП)	
- организация онкологической службы РК.	II
- диагностика, лечение и профилактика фоновых предопухолевых (облигатный и факультативный рак) и опухолевых процессов.	III
- реабилитация больных после хирургического лечения, химио – и лучевой терапии, паллиативная и симптоматическая помощь терминальным больным (болевого синдром и обезболивание при раке, депрессивный синдром и методы его лечения).	IV
- учетная документация в онкологии. Клинические группы онкологических больных. Клиническая классификация ЗНО по стадиям (I-IV стадии) и по системе TNM. Принципы диспансеризации в онкологии.	IV

Примечание:

* Материал дисциплины может предоставляться в виде лекций и практических занятий. Объем лекций не должен превышать 10% аудиторных часов дисциплины.

4 МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ И ПРЕПОДАВАНИЯ

- Работа под руководством преподавателя: амбулаторный прием взрослых, детей, подростков, беременных, курация больных в дневном стационаре и стационаре на дому, посещение больных на дому, клинический разбор тематических больных, первичный патронаж родильниц и новорожденных, наблюдение за развитием ребенка первого года жизни, детей от первого года до 6 лет, школьного возраста, участие в работе медико-социальной экспертной комиссии (МСЭК), участие в работе врачебно-консультативной комиссии (ВКК), организация и проведение научно-практических конференций, участие в работе клинико-патанатомических конференций, участие в проведении мероприятий по формированию здорового образа жизни, реабилитации больных с социально-значимыми заболеваниями, иммунопрофилактике, работа с медицинской документацией, участие в проведении медицинских осмотров в школах, на предприятиях, участие в работе «Школ здоровья», обучении пациентов, участие в СНО кафедры, проведение диагностических экспресс-методов, оказание неотложной помощи на догоспитальном этапе, организация помощи одиноким, престарелым, инвалидам, хроническим больным, в том числе по уходу, устройству в дом-интернаты, хосписы, участие в скрининговых программах и эпидемиологических исследованиях, проведение экспертизы временной и стойкой нетрудоспособности, медико-социальной экспертизы, определение показаний к трудоустройству, переводу на облегчение условий труда, санаторно-курортному лечению и т.д.
- Самостоятельная работа врача-интерна: повторные патронажи новорожденных, активное посещение больных на дому, патронаж родильниц, освоение врачебных манипуляций в УКЦ, разработка плана мероприятий по проведению первичной, вторичной, третичной профилактики заболеваний, динамическое наблюдение больных с наиболее распространенными заболеваниями во врачебной практике, заполнение паспорта прикрепленного участка, участие в проведении переписи прикрепленного населения участка, анализ статистических показателей состояния здоровья населения и т.д.

5 ОЦЕНКА ЗНАНИЙ

Текущий контроль: оценка работы интерна по видам деятельности (работа с больными, оформление медицинской документации, патронаж, клинический разбор, врачебные манипуляции), формативная и суммативная оценки, оценка на рабочем месте, обратная связь и т.д.

Рубежный контроль: в виде интегрированного тестирования по дисциплине (оценка теоретической и практической подготовки).

Итоговый контроль: 2-х этапный экзамен.

6 СПИСОК РЕКОМЕНДУЕМОЙ ЛИТЕРАТУРЫ *

Основная:

1. Внутренние болезни с основами доказательной медицины и клинической фармакологией: руководство + CD / под ред. В.С.Моисеева. – М., 2010. 832 с.
2. 100 клинических разборов. Внутренние болезни: учебное пособие / пер. с англ. под ред. Ж.Д.Кобалавы. – М., 2009. – 320 с.
3. Внутренние болезни по Дэвидсону. Общие принципы медицины: учебное пособие / под ред. Н.А.Буна и др.; пер. с англ. под ред. Н.А.Мухина. – М., 2009. – 384 с.:
4. Международные стандарты аккредитации лечебных учреждений: пер. с англ. – М., 2011. – 320 с.
5. Берзегова Л.Ю. Классификация болезней. Симптомы и лечение: учебное пособие. – М., 2008. – 320 с.
6. Давей П. Наглядная ЭКГ: пер. с англ. под ред. М.В.Писарева. – М., 2011. – 176 с.
7. Внутренние болезни по Дэвидсону. Инфекционные и кожные заболевания: учебное пособие / под ред. Н.А.Буна и др.; пер. с англ. под ред. С.Г.Пака, А.А.Еровиченкова. – М., 2010. – 296 с.
8. Уайт Г. Атлас по дерматологии: пер. с англ. под ред. О.Л.Иванова, Н.Г.Кочергина. – М., 2009. – 384 с.
9. Учайкин В.Ф., Нисевич Н.И., Шамшева О.В. Инфекционные болезни и вакцинопрофилактика у детей: учебник. – М., 2007. – 688 с.
10. Баркер Р., Барази С., Нил М. Наглядная неврология: учебное пособие / пер. с англ. под ред. В.И.Скворцовой. – 2-е изд. – М., 2009. – 136 с.
11. Вельшер Л.З., Поляков Б.И., Петерсон С.Б. Клиническая онкология. Избранные лекции: учебное пособие. – М., 2009. – 496 с.
12. Поликлиническая педиатрия: учебник. – 2-е изд., перераб. и

- доп. / под ред. А.С.Калмыковой. – М., 2009. – 720 с.
13. Демичев С.В. Первая помощь при травмах и заболеваниях + CD: учебное пособие. – М., 2010. – 160 с.
 14. Кошечкин В.А., Иванова З.А. Туберкулез: учебное пособие. – М., 2007. – 304с.
 15. Мак-Интайр Р.Б., тигманн Г.В., Айсман Б. Алгоритмы диагностики и лечения в хирургии / пер. с англ. под ред. В.Д.Федорова, В.А.Кубышкина. – М., 2009. – 744 с.
 16. Князева С.А., Хамошина М.Б. Беременность. Школа здоровья: руководство + материалы для пациентов + CD / под ред. В.Е.Радзинского. – М., 2008. – 120 с.
 17. Гинекология. Национальное руководство + CD / под ред. В.И.Кулакова, Г.М.Савельевой, И.Б.Манухина. – М., 2009. – 1072 с.
 18. Бесплодный брак. Современные подходы к диагностике и лечению: руководство / под ред. Г.Т.Сухих, Т.А.Назаренко. – 2-е изд., испр. и доп. – М., 2010. – 784 с.
 19. Рис М., Хоуп С., Мур Дж., Кроуфорд П. Диагностика и лечение в гинекологии. Проблемный подход / пер. с англ под ред. В.Н.Прилепской. – М., 2010 – 256 с.
 20. Женская консультация: руководство + CD / под ред. В.Е.Радзинского. – М., 2009/2010. – 480 с.
 21. Кулаков В.И. и др. Руководство по амбулаторно-поликлинической помощи в акушерстве и гинекологии + CD. – М., 2007. – 1072 с.
 22. Руководство по амбулаторно-поликлинической инструментальной диагностике + CD / под ред. С.К.Тернового. – М., 2008. – 752.
 23. Хамм К.В., Виллемс Ш. Электрокардиография: карманный справочник: пер. с нем. Под ред. А.В.Струтынского.
 24. Штрибель Х.В. Терапия хронической боли. Практическое руководство: пер. с нем. Под ред. Н.А.Осиповой. – М., 2006. – 304 с.
 25. Цыбульский Э.К. Неотложная педиатрия в алгоритмах. – М., 2007. – 160 с.
 26. Кильдиярова Р.Р. Педиатру на каждый день: справочник. – 6-е изд., доп. и испр. – М., 2009. – 160 с.
 27. Руководство по амбулаторно-поликлинической педиатрии + CD / под ред. А.А.Баранова. – 2-е изд. - М., 2009. – 592 с.
 28. Руководство участкового педиатра / под ред. Т.Г.Авдеевой. – М., 2008. – 352 с.
 29. Справочник педиатра / под ред. Дж. Робертсона, Н. Шилков-

- ски; пер. с англ. Под ред. Н.А.Геппе. – М., 2009. – 1216 с.
30. Цыбулькин Э.К. Угрожающие состояния в педиатрии: экстренная врачебная помощь. – М., 2007. – 224 с.
 31. Ершов Ф.И., Романцов М.Г. Часто болеющие дети: современная фармакотерапия: руководство. – 2-е изд., испр. и доп. – М., 2009. – 192 с.
 32. Руководство по медицинской профилактике / под ред. Р.Г.Оганова, Р.А.Хальфина. – М., 2007. – 464 с.
 33. Баранов А.А. и др. Стандарты ведения больных. Клинические рекомендации. – М., 2010. – 1376 с.
 34. Амбулаторно-поликлиническая терапия. Консультант врача. Электронная информационно-образовательная система на CD. Версия 1.1. – М., 2008.
 35. Франк У. Антибактериальная терапия в клинической практике. Карманный справочник: пер. с нем. Под ред. С.В.Яковлева. – М., 2010. – 448 с.
 36. Большой справочник лекарственных средств / под ред. Л.Е.Зиганшиной, В.К.Липахина, В.И.Петрова, Р.У.Хабриева. – М., 2011. – 3600 с.
 37. Браун Й., Дорманн А.Дж. Внутренние болезни: пер. с нем. Под ред. В.С.Моисеева. – М., 2010. – 1152 с.
 38. Самойленко В.В., Вайсман М.А., Рудой С.В. Контроль симптомов в паллиативной медицине: руководство / под ред. Г.А.Новикова. – М., 2011. – 192 с.
 39. Чучалин А.Г., Бобков Е.В. Основы клинической диагностики: руководство + CD. – 2-е изд., перераб. И доп. – М., 2008. – 584 с.
 40. Стерн С., Сайфу А., Олткорн Д. От симптома к диагнозу: руководство для врачей: пер. с англ. – М., 2008. – 816 с.
 41. Планы ведения больных / под ред. Е.И.Полубенцевой, О.Ю.Атькова, О.В. Андреевой. – М., 2007. – 528 с.
 42. Российский терапевтический справочник + CD / под ред. А.Г.Чучалина. – 2-е изд. – М., 2008. – 976 с.
 43. Жилагий П.Г., Биклей Л.С. Руководство по клиническому обследованию больного: пер. с англ. под ред. Н.А.Мухина, И.Н.Денисова. – 2-е изд. – М., 2011. – 992 с.
 44. Бейтс Б. Руководство по клиническому обследованию больного: пер. с англ. под ред. А.А.Баранова, И.Н.Денисова, В.Т.Ивашкина и др. – М., 2007. – 648 с.
 45. Руководство по медицине. Диагностика и лечение / под ред. М.Х.Бирса; пер. с англ. под ред. А.Г.Чучалина. – М., 2011. – 2200 с.

46. Руководство по первичной медико-санитарной помощи + CD / под ред. А.А.Баранова, И.Н.Денисова, А.Г.Чучалина. – М., 2007. – 1584 с.
47. Руководство по рациональному использованию лекарственных средств: пер. с англ. под ред. А.Г.Чучалина, Ю.Б.Белоусова, Р.У.Хабриева, Л.Е.Зиганшиной. – М., 2007. – 768 с.
48. Мур К., Рамкарх П. Справочник по неотложным состояниям: пер. с англ. под ред. С.А.Сумина. – М., 2010. – 1216 с.
49. Клиническая фармакология. Консультант врача. Электронная информационно-образовательная система на CD. – М., 2009.
50. Профилактика неблагоприятных побочных реакций: врачебная тактика рационального выбора и применения лекарственных средств: руководство / под ред. Н.В.Юргеля, В.Г.Кукеса. – М., 2009. – 448 с.
51. Александров В.В., Алгазин А.М. Основы восстановительной медицины и физиотерапии: учебное пособие. – М., 2010. – 144 с.
52. Атлас амбулаторной хирургии / под ред. В.Е.Г.Томаса, Н.Сеннинджера; пер. с англ. под ред. С.П.Ветшева. – М., 2009. – 272 с.
53. Демичев С.В. Первая помощь при травмах и заболеваниях + CD: учебное пособие. – М., 2011. – 160 с.
54. Русович В.З. Особенности амбулаторного консультирования врачами общей практики. – Мн., 2007.
55. Гастроэнтерология в таблицах для врача общей практики: симптомы, синдромы и заболевания кишечника. Под ред. Н.Н. Силивончик. Мн., -2006.
56. Клеменков С.В., Петрова М.М. Врач общей практики. Поли-клиническая терапия. – М., 2006.
57. Силивончик Н.Н., Воронко Е.А., Карпов И.А. Рациональная антибиотикотерапия в общей врачебной практике. – Мн., 2008.
58. Рациональная фармакотерапия неотложных состояний. Руководство для практикующих врачей / Б.С. Брискин и др.; Под общ. Ред. Б.С. Брискина, А.Л. Вершкина. – М., 2007.
59. Казаков Ю.М., Трибат Т.А., Штомпель В.Ю. Ранняя диагностика заболеваний внутренних органов в практике врача общей практики - семейной медицины. Реабилитация. 2008. – 209с.
60. Основы медицинской практики (Good medical practice). Третье издание (май 2001г.). Королевский колледж врачей общей практики, Лондон, Великобритания.(рус.перевод). – М, 2006. – 420 с.

Дополнительная:

1. Адылханов Т.А, Коровников А.Г. Технология реабилитации больных раком молочной железы, перенесших радикальное оперативное лечение. – Семей. – 2007. - 49 с.
2. Абилдаев Т.Ш, Калиева Л.К.Туберкулез и беременность. – Алматы. – 2010. – 24 с.
3. Акшулаков С.К.,Шевелева Н.И, Абдрахманова М.Г, Беляев Р.А, Махамбетов Е.Т, К.Б. Нургалиев. Реабилитация больных с инсультами. Методические рекомендации. Астана. - 2009. – 105 с.
4. Базаргалиев Е.Ш. Гастроэзофагеальды рефлюкс ауруы. – Ақтобе.- 2011. – 56 б.
5. Байжанова К.Т.,Бекмурзаева Э.К. Қан аурлары. – Шымкент. – 2010. – 400 б.
6. Гусейнова З.К. Ревматоидты артрит. Караганда. – 2010. – 38 б.
7. Дербісалина Г.Ә. Жалпы практикалық дәрігердің жұмысындағы коммуникативті дағдылары. - Ақтобе.- 2009. – 62 б.
8. Дербисалина Г.А. Коммуникативные навыки в работе врача общей практики. - Ақтобе.- 2009. – 78 с.
9. Дербісалина Г.Ә., Суманова Ш.Б., Махаметова М.Г., Ахметова Д.Н., Бекбергенова Ж.Б. Ішкі ауруларға шалдыққан науқастардың еңбекке жарамдылығын сараптау.- Астана.-2011.- 47б.
10. Дюсупова А.А. Актуальные вопросы гериатрии. - Астана, 2009. - 103 с.
11. Жакиева Г.Р. Жүректің ишемиялық ауруы бар науқастарды емханалық-диспансерлік жағдайда жүргізу негіздері. - Ақтобе.- 2009. – 64 б.
12. Игісінов С.И., Дәулетбаев Д.А. Хирургиялық аурулар туралы дәрісбаяндама. – Астана. – 2009. – 528 б.
13. Камашева Г.Т. Часто болеющие дети: клинико-иммунологические особенности и принципы оздоровления. – Семей. – 2010. – 36 с.
14. Каскабаева А.Ш. Функциональные заболевания кишечника. – Семей. – 2007. – 58 с.
15. Керимкулова А.С. Амбулаторлы жағдайда жүрек аурулары бар науқастарды жүргізу. – Семей. – 2007. – 253 б.
16. Керимкулова А.С., Еспенбетова М.Ж. Ведение кардиологических больных в амбулаторных условиях. Семей. – 2009. – 86 с.
17. Курманалина Г.К. Стабильная стенокардия напряжения, современные принципы диагностики и лечения. – Ақтобе. – 2010. – 84 с.
18. Кульжанов М.К, Егеубаева С.А.,Досмаилова А.М. Основы современной паллиативной медицины. Паллиативная помощь в Казахста-

не. – Алматы. – 2009. – 169 с.

19. Кушимова Д.Е. Синдром холестаза и желтухи: вопросы классификации и дифференциальной диагностики. – Актобе. – 2010. – 88 с.
20. Сарсенова С.В. - Методы исследования, синдромальная диагностика и лечение заболеваний почек. – Астана. - 2010. – 89 с.
21. Санбаев М. Балалардағы аш және тоқ ішектің хирургиялық аурулары. Семей. – 2008. – 86 б.
22. Сейсембеков Т.З.,Серманизова Г.К. Тактика ведения беременных с артериальной гипертензией. – Астана. – 2011. – 34 с.
23. Сейсембеков Т.З.,Серманизова Г.К. Тактика ведения беременных с нарушением сердечного ритма и проводимости. – Астана. – 2011. – 34 с.
24. Сейсембеков Т.З.,Серманизова Г.К. Тактика ведения беременных с пороками сердца. – Астана. – 2011. – 34 с.
25. Түсіпова Қ.Н. Жиі кездесетін гельминтоздар. - Семей. – 2010. – 44 б.
26. Хожаев А.А. Исследование качества жизни в онкологии. – Алматы. – 2010. – 100 с.
27. Шарманов Т,Айджанов М. Бір жасқа дейінгі сәби тағамы. – Алматы. - 2008.
28. Шамова А.К, Рахыпбеков Т.К., Кульбаева К.Ж. Медико-психологическое консультирование подростков по вопросам репродуктивного здоровья и планирования семьи.- Астана. - 2010.- 31 с.
29. Шамова А.К, Рахыпбеков Т.К., Кульбаева К.Ж. Организация гинекологической и акушерской помощи девушкам-подросткам. – Астана. – 2010. – 42 с.

*** Примечание: список литературы может обновляться ежегодно**

АВТОРЫ

1. Бегимбетова Р.С. – профессор кафедры постдипломной подготовки врачей общей практики Казахского Национального медицинского университета им. С.Асфендиярова, г.Алматы, д.м.н., профессор.
2. Мулдаева Г.М.– заведующий кафедрой общей врачебной практики №1 Карагандинского государственного медицинского университета, д.м.н., доцент.
3. Дербисалина Г.А. - заведующий кафедрой общей врачебной практики №1 АО «Медицинский университет Астана», к.м.н., доцент.
4. Жамалиева Л.М. – и.о. доцента кафедры общей практики, руководитель центра непрерывного профессионального развития Западно-Казахстанского государственного медицинского университета им. М.Оспанова, г.Актобе, к.м.н.
5. Терехова Т.И – ассистент кафедры общей врачебной практики и эндокринологии Государственного университета г.Семей.
6. Ахметова Д.Н. – ассистент кафедры общей врачебной практики №1 АО «Медицинский университет Астана».